

SECCION DE ANUNCIOS

A VISO. Tenemos el gusto de poner en conocimiento de nuestros compañeros de profesión, la instalación de un DEPOSITO DE TUBOS DE VACUNA DE VACUNAS contra la...USA en la redacción de este periódico, ARCO DE SAN SILVESTRE, 3, tienda, donde se venden los tubos para los pedidos.

La tarifa para la vacuna es el de 8 reales tubo, franco de envío.



Jarabe y Pectoral

(CODEINA y TOLU)

La ciencia moderna habiendo reconocido á la Codeina pura, felices propiedades que se resumen en dos palabras : Ebriedad, Somnolencia.

Quedaba por completar su acción de moderador, por sedativos y balsámicos que componen el pectoral poderoso JARABE-ZED ó PASTA-ZED, contra las Bronquitis, Catarras, Insomnios, etc.

París, rue Drouot y Farmaciss,

PREMIO

Aperi-

Las proprie-
tades
á los de la
tivo digesti-
muy poder-
de los H.
Decaim-
Linfoma
Bac-
Bac-
Bac-

de la



El pas de l'anunci a la publicitat esdevingué un fet crucial en l'expansió d'un mercat de consum massiu i en el desenvolupament del periodisme cap a la fi del segle XIX.

D'un costat, la publicitat informava i, d'altre, constituïa una font d'ingressos.

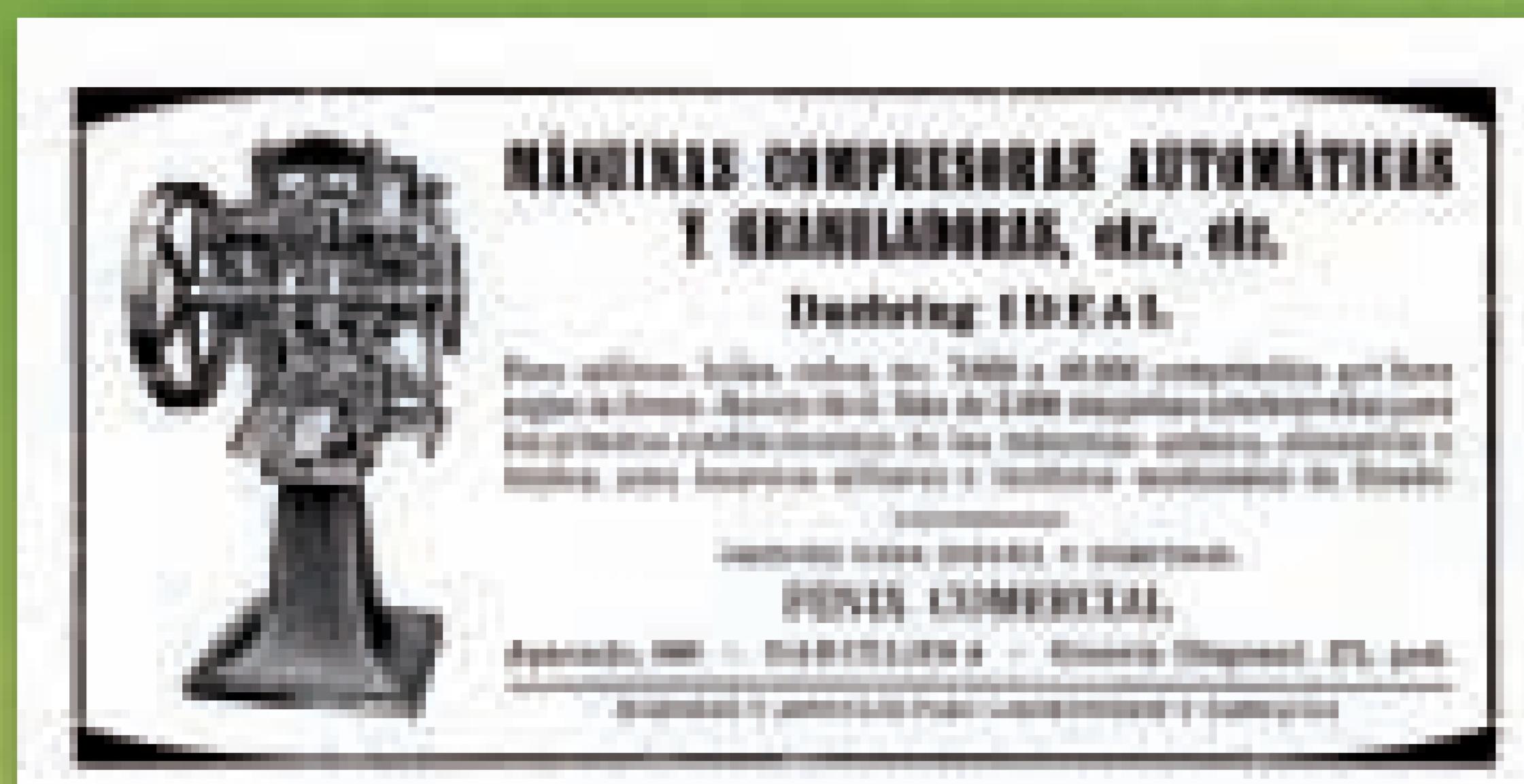
La publicitat mèdica ha estat elaborada en una multitud i varietat de suports sorprenent. Aquesta exposició només es fixa en la publicitat impresa en revistes mèdiques catalanes entre finals del segle XIX i la fi de la Guerra Civil.

En aquest període es desenvolupà l'estrategia publicitària moderna, fruit de noves formes de producció industrial i d'informació, tot transformant productes concrets en representacions, en significats complexos articulats mitjançant paraules i imatges.

La publicitat esdevingué un reflex d'una societat cada cop més urbana i complexa. La publicitat mèdica fou alhora una eina d'identificació i d'autorepresentació professional, així com un mitjà de comunicació científica que anava més enllà del simple objectiu persuasiu.

L'exposició mostra la intersecció dels àmbits mèdic, farmacèutic i periodístic a partir del fenomen publicitari modern en un context de transformació de la societat. Es proposa així la mirada publicitària com a instrument per a descobrir una altra forma d'aproximar-se a la medicina catalana contemporània.

MEDECINES



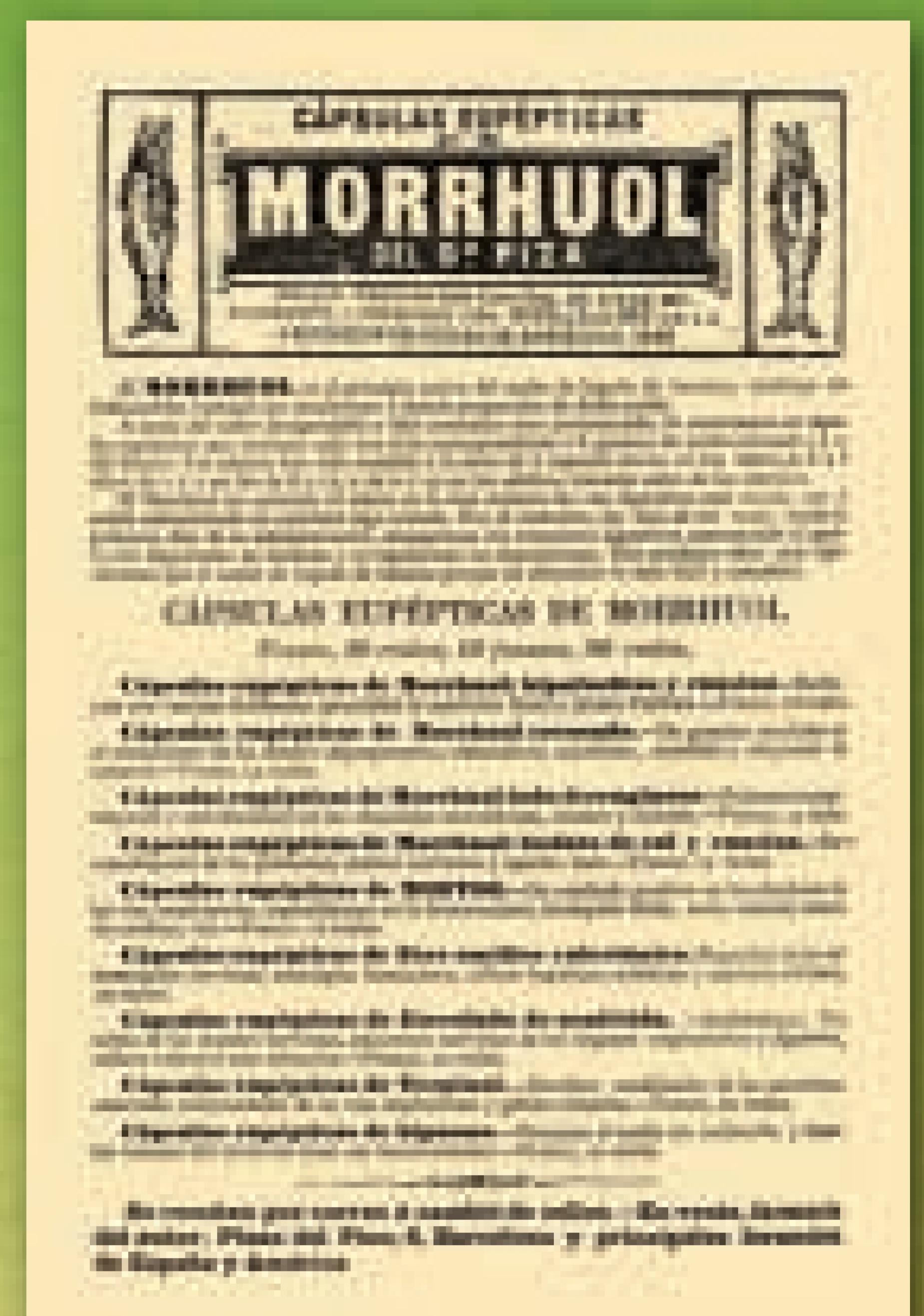
Laboratorio, 1925.



Gaceta médica catalana, 1885.



La independencia médica, 1881.



La Encyclopédie, 1890.



Analys de l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya, 1913.



Revista de medicina y cirugía, 1916.



Laboratorio, 1920.

Els anuncis foren una realitat a la societat espanyola del segle XIX malgrat les prohibicions o restriccions legislatives quant a la publicitat de medecines.

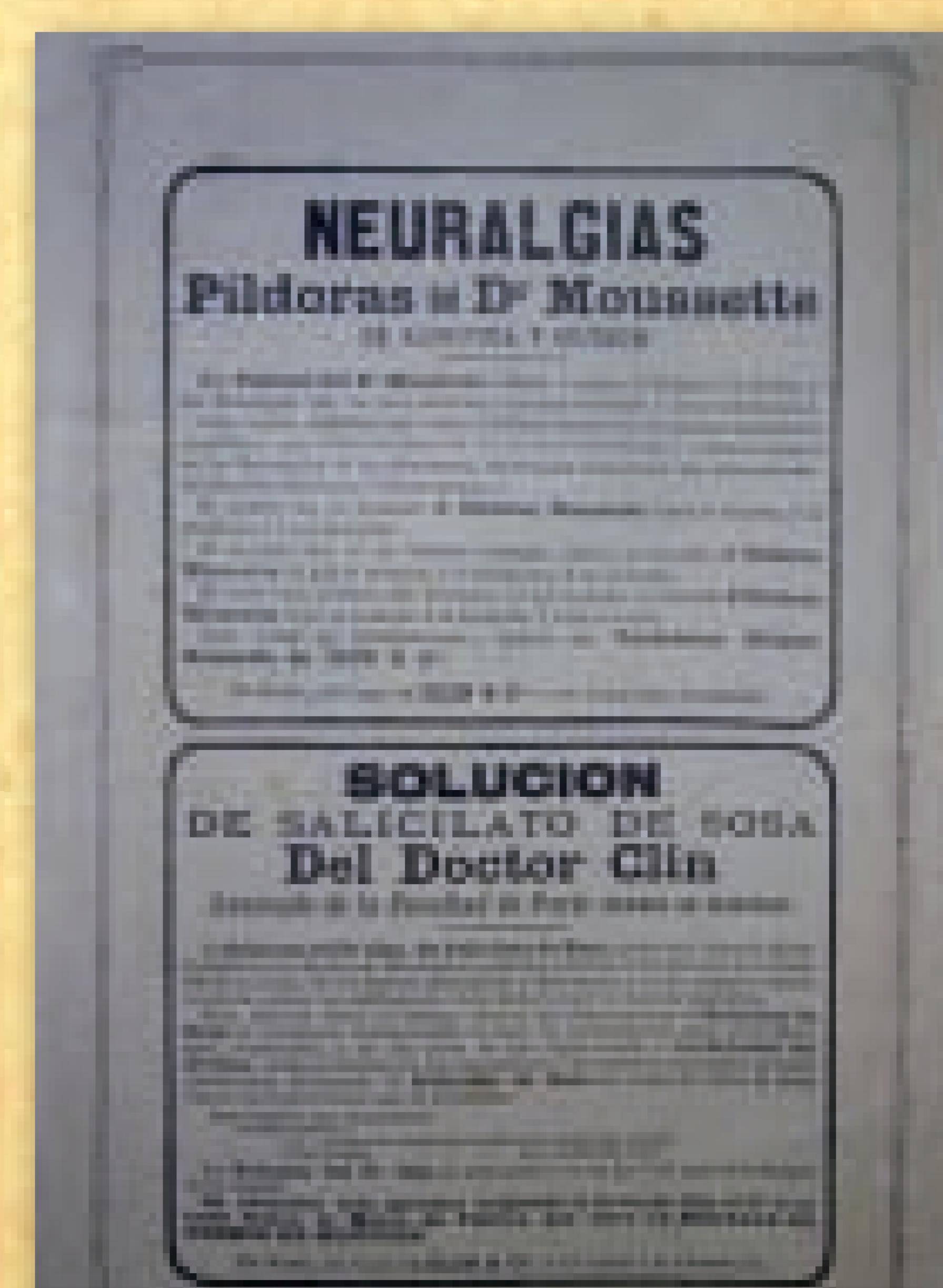
A la premsa diària general, els anuncis i reclams de medecines van ser utilitzats des dels anys 1850. A la premsa mèdica, la generalització de la publicitat va tenir lloc de manera definitiva a partir dels anys 1870.

L'esclat de publicacions periòdiques mèdiques a la Catalunya de finals del segle XIX féu de la publicitat una font de finançament complementària a les subscripcions i a les inversions dels socis propietaris.

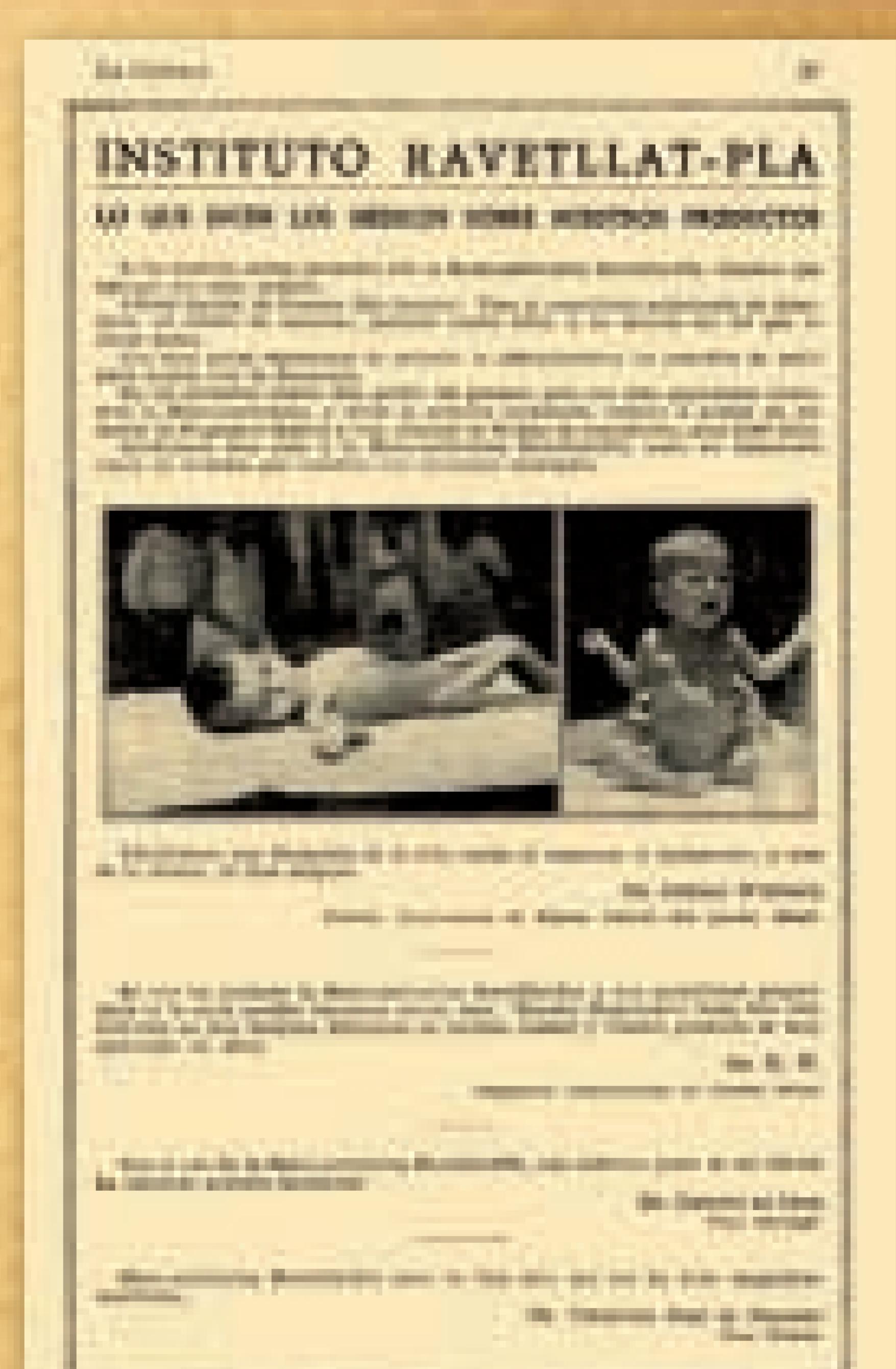


Les bases del llenguatge publicitari modern es van fonamentar en la publicitat de les anomenades "medecines patentades" estrangeres: el producte de la fabricació industrial d'un específic, fins aleshores venut com a remei secret, explotat sota un símbol distintiu, o marca registrada, i comercialitzat amb un nom i en un envàs característic.

La forma de presentació dominant era l'agrupació de múltiples anuncis, separats per caixes. L'estil textual prevalia de manera absoluta, tot utilitzant el cos i el tipus de lletra com a elements estructuradors de l'anunci.



La Lanceta, 1888.



La Clínica, 1930.



Estudios médicos,
1927.



Monografies mèdiques,
1930.



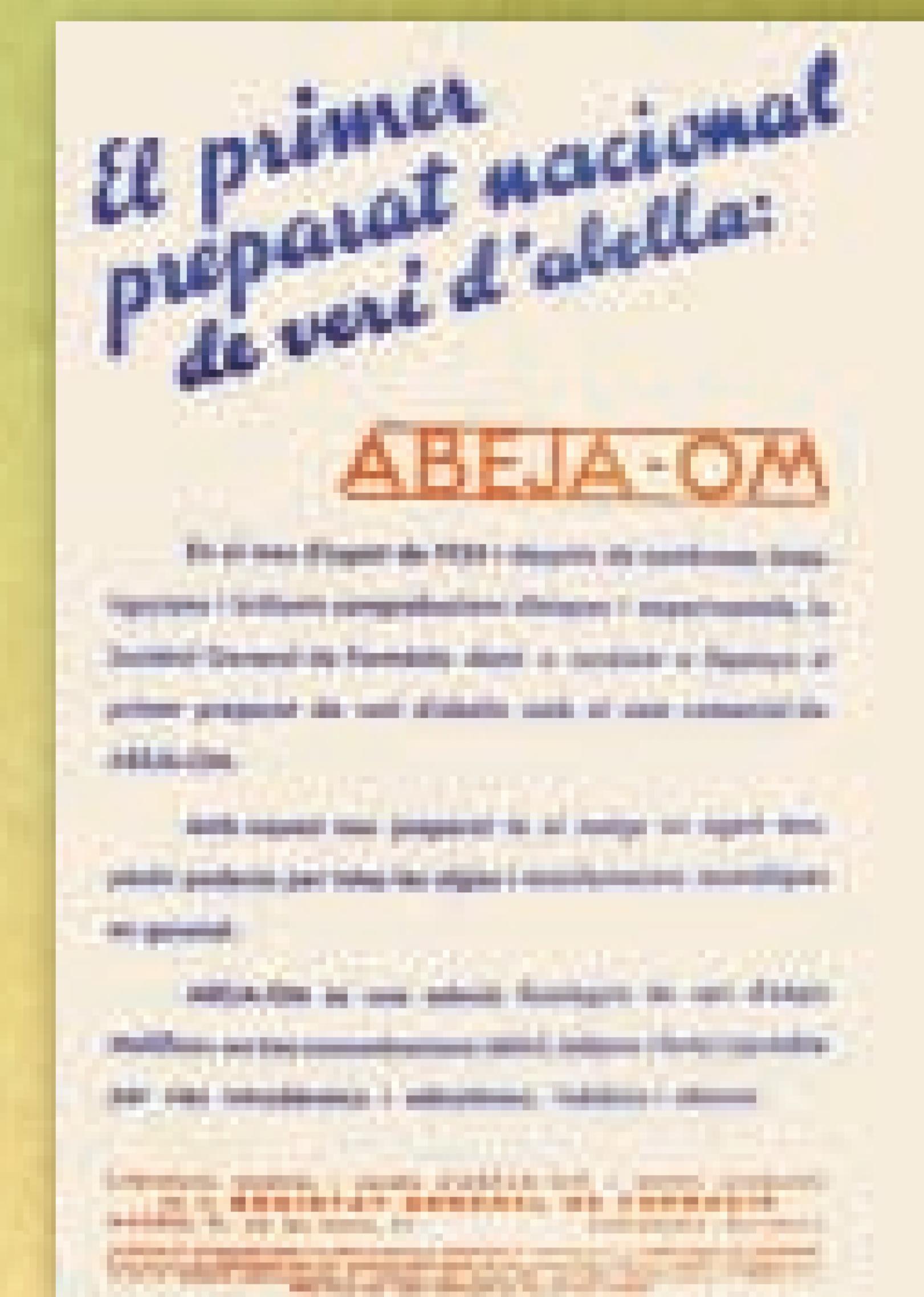
Archivos de oftalmología hispano-americanos, 1924.

El caràcter comercial de la publicitat cercava orientar el metge sobre el producte i el lloc on es podia trobar. Era una publicitat deutora de l'estil de la nota acadèmica i tot l'espai estava utilitzat. El text tenia una funció descriptiva i el llenguatge esdevenia així un suport central. Primer fixava el nom del producte per establir diferències amb medecines semblants i, després, s'afegia una relació dels problemes de salut que resolia, així com altres beneficis i promeses derivats de la seva ingestió.

El model mediterrani dominant –el metge que recepta i el farmacèutic que confecciona un medicament– entrà en conflicte amb el model industrialitzador procedent de l'estranger. Els específics estrangers arribaven, malgrat les prohibicions i la normativa proteccionista del segle XIX, i els mateixos adroguers i farmacèutics els distribuïen en exclusiva i els venien. A finals de segle, molts farmacèutics començaren a conrear específics propis, tot recollint els procediments mecànics de les noves formes: càpsules de gelatina, comprimits i injectables.



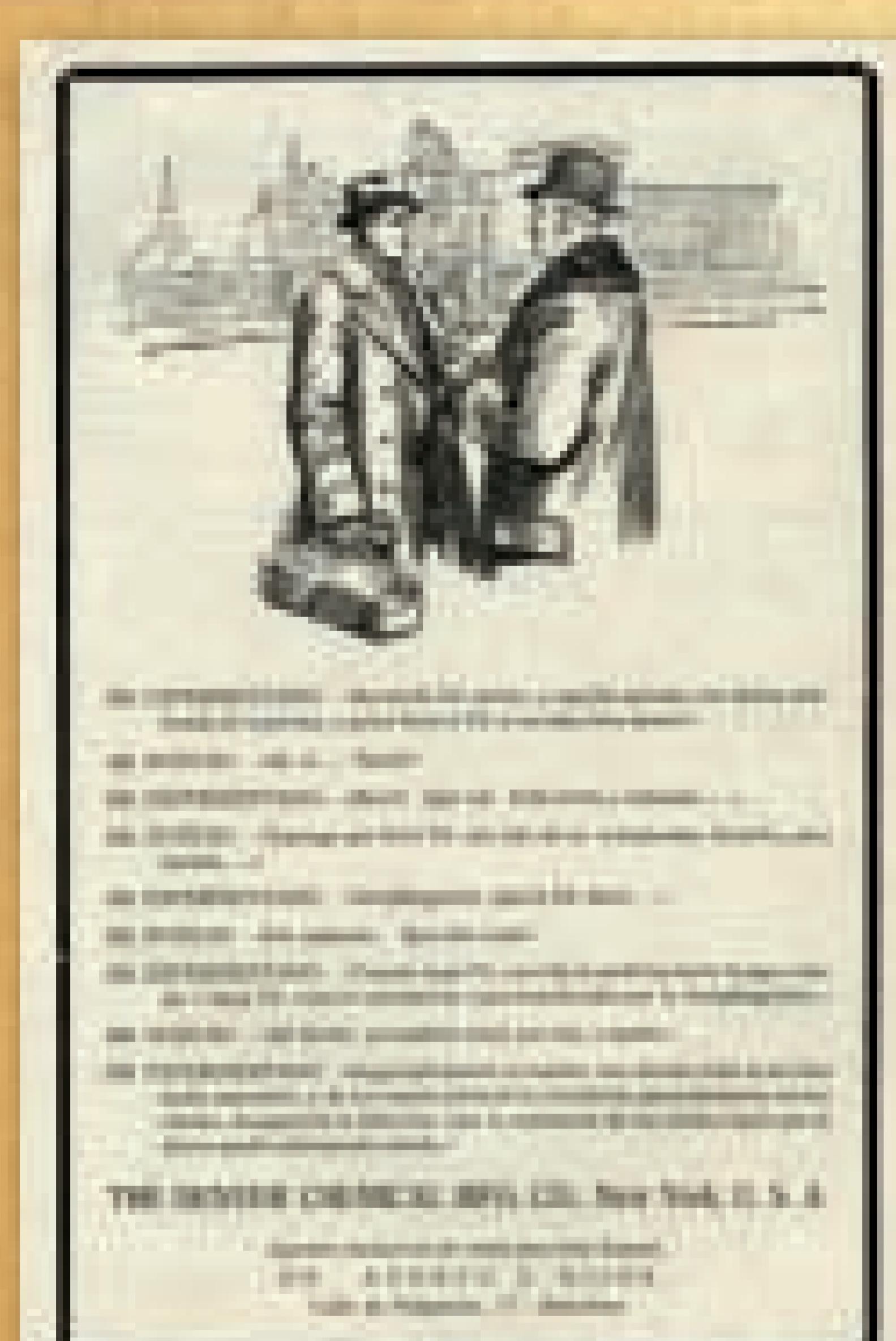
Butlletí de l'Hospital de Ntra. Sra.
del Sagrat Cor de Jesús, 1934.



La Medicina Catalana,
1935.

Les tècniques publicitàries se sofisticaren en el trànsit al segle XX.

La incorporació d'il·lustracions i de fotografies contribuí primer al procés d'articulació del discurs de persuasió i venda del producte i, després, a fixar la forma externa, la identificació de l'embolcall del producte. La professionalització dels serveis publicitaris espanyols permeté la introducció d'una nova metodologia basada en un major estudi del producte, en l'aplicació dels principis de la psicologia aplicada a la comunicació i en els canvis tecnològics experimentats en el món de les arts gràfiques i el disseny. Els elements de la comunicació no verbal en els anuncis de medecines es portaren a la màxima expressió, tot guanyant la partida a l'argumentació textual i ajudant els públics dels anuncis a construir una interpretació pròpia del producte.



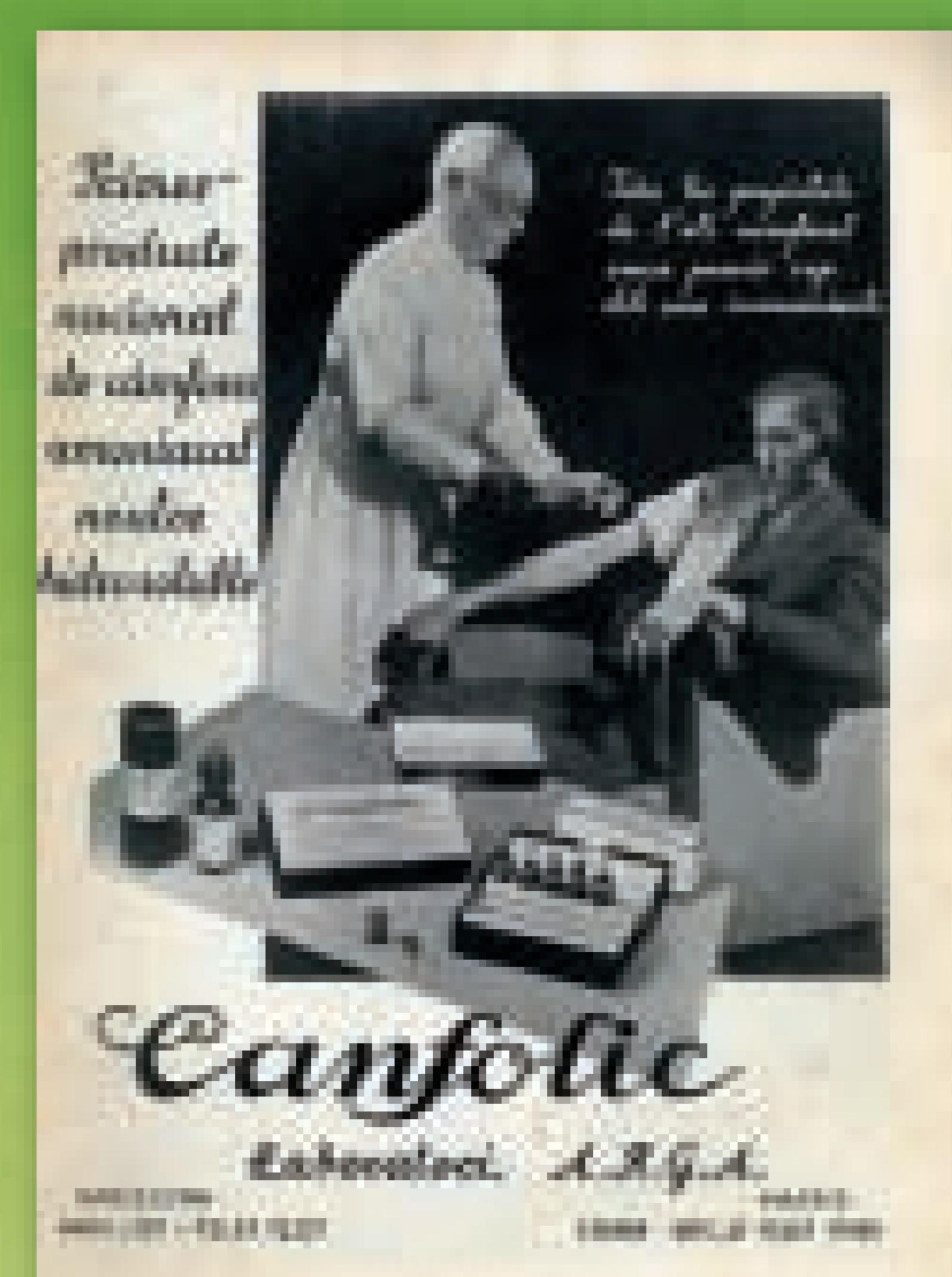
Paidoterapia,
1928.



Col·lecció de treballs de
l'Institut Policlínic, 1929.



Revista médica de Barcelona, 1936.



La Medicina Catalana, 1937.



Butlletí del Sindicat de Metges de Catalunya. 1933.

La presència complementària del text i la imatge fou predominant en aquest tipus d'anuncis. Les estratègies publicitàries foren diverses. L'expressió de la idea de novetat o descobriment conferia un caràcter revolucionari a certs productes. Diferents formes de recórrer a l'autoritat científica –crides directes al consens entre els metges, referències a eminències mèdiques o a informes acadèmics favorables, inclusió de cartes de pacients restablerts, esment d'hospitals usuaris del producte– cercaven el convenciment amb el pretext d'una pàtina científica. El recurs a les demostracions visuals del tipus abans-després de l'ús del producte permetia superar els entrebancs de la tècnica publicitària de la promesa buida –consistent en utilitzar afirmacions que no podien ser provades o corroborades.



La Medicina Catalana 1936



[Home](#) | [About](#) | [Contact](#) | [Blog](#)



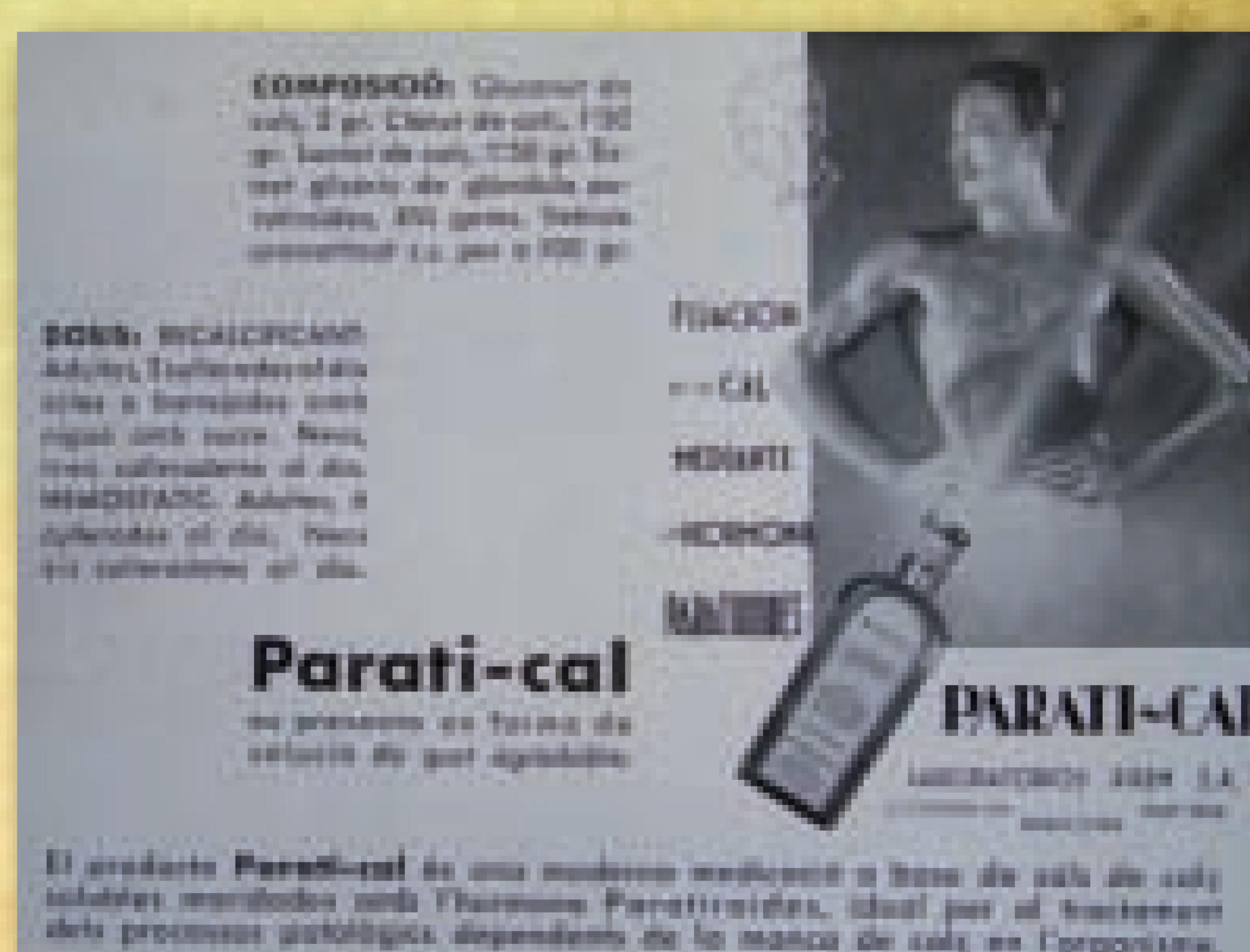
Butlletí del Sindicat de Metges de Catalunya 1935



La Medicina Catalana, 1936



Ars medica, 1935.

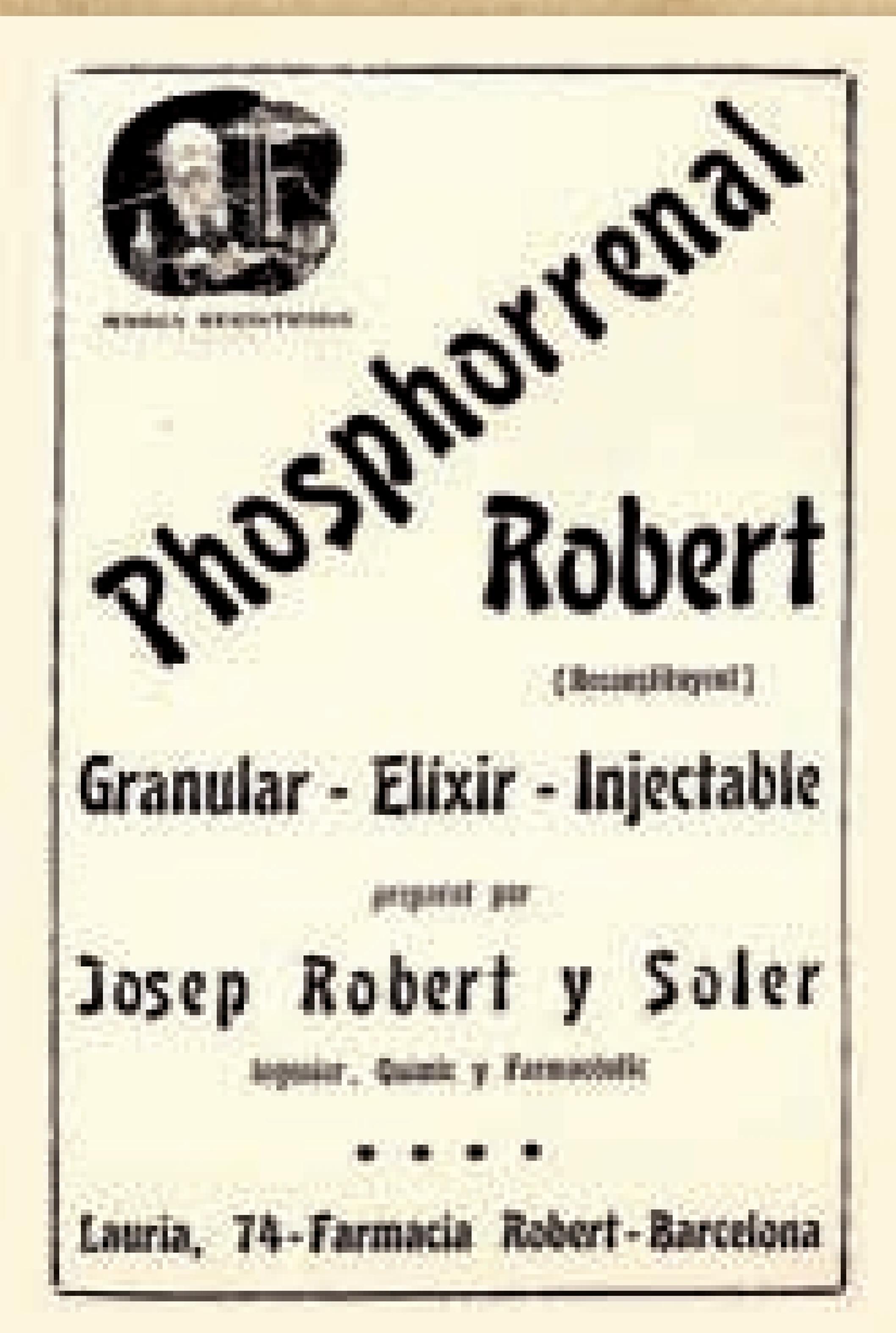


La Medicina Catalana, 1936.

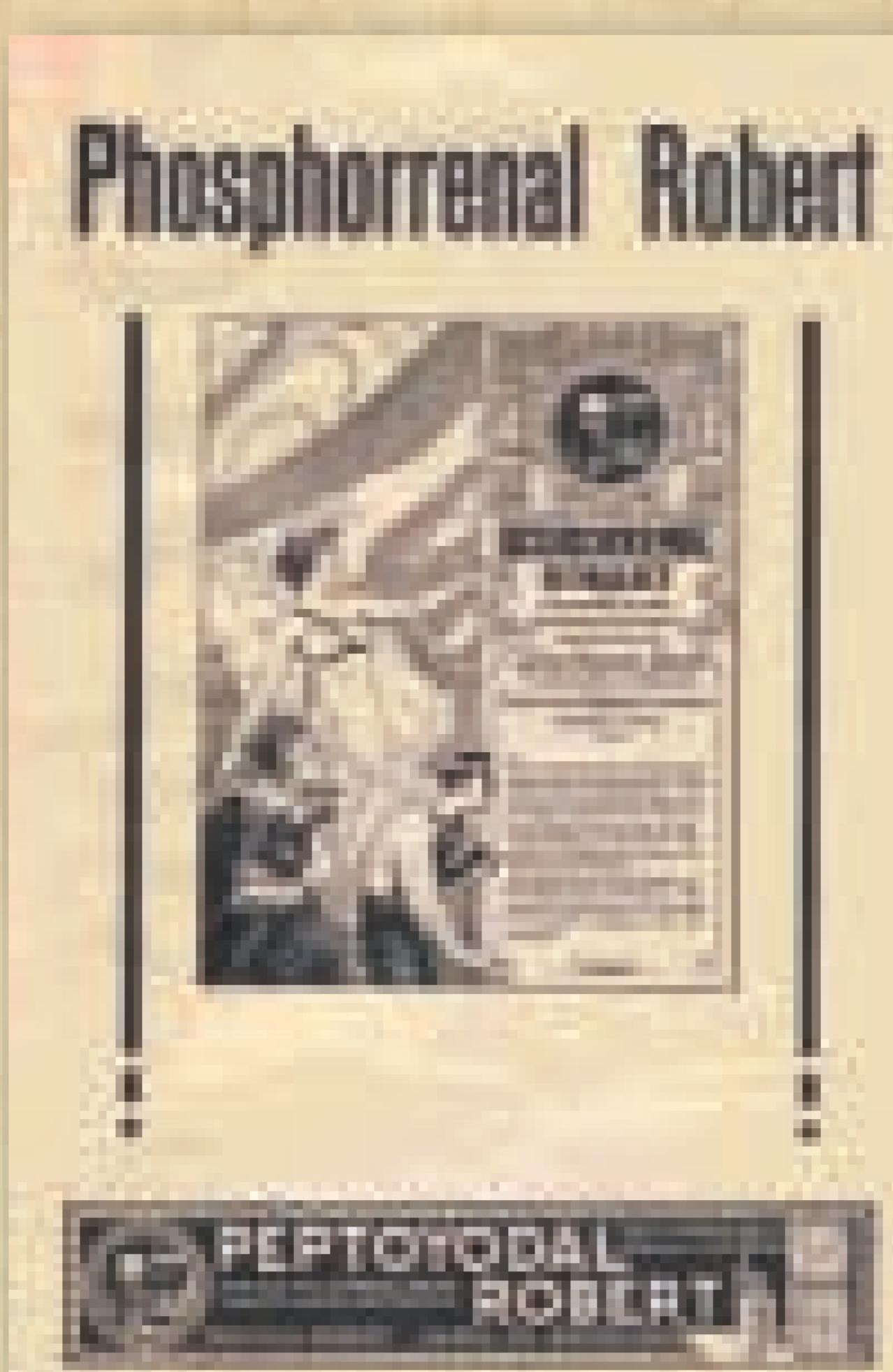
El català esdevingué una realitat creixent a la premsa àmplia catalana del primer terç del segle XX.

La dificultat de mantenir vives les publicacions portà els seus editors a demanar expressament l'adquisició dels productes que les patrocinaven. Idèntic objectiu cercaven les crides al caràcter nacional de certes preparacions enfront d'una indústria dominada per la faràcia estrangera. Altres anunciants, plenament conscients de la penetració dels seus productes entre els metges catalans, renunciaven a les formes gràfiques en favor d'anuncis textuais, a tota plana.

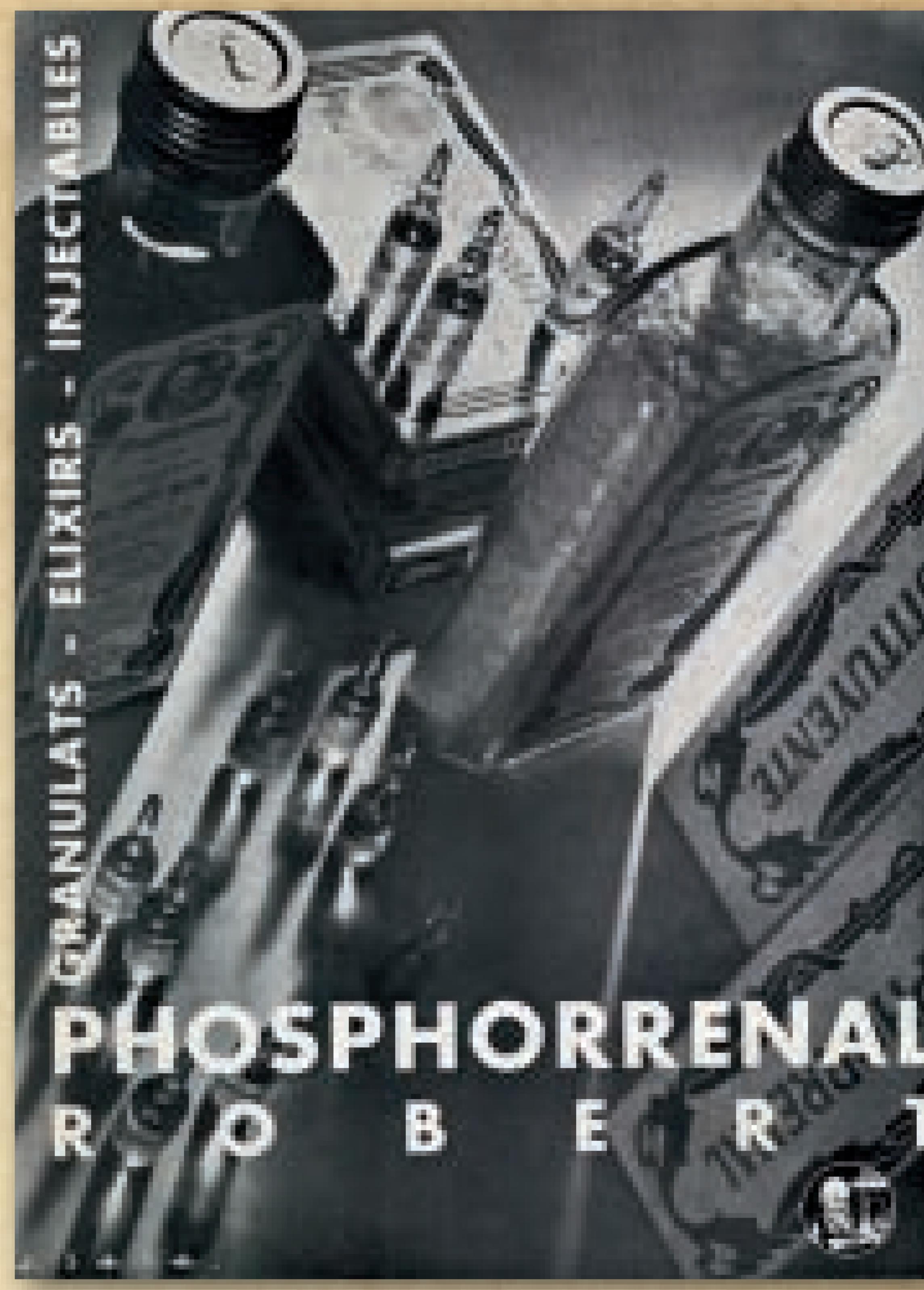
En els anys 1930 la publicitat havia arribat a un alt grau de maduresa professional. En són exemple, els anuncis inserits a la revista *La Medicina Catalana*. Es tractava d'un nou disseny d'elements complementaris en l'estrategia d'argumentació, informació i persuasió: les representacions gràfiques lligades a l'ús de determinats instruments mèdics, la formulació química dels components dels productes, la incorporació dels mateixos aparells científics o els escenaris de la pràctica mèdica



Analys de l'Acadèmia i Laboratori
de Ciències Mèdiques de
Catalunya, 1912.



Archivos de oftalmología
hispano-americano, 1924.



La Medicina Catalana, 1933.



Analys de l'Acadèmia i Laboratori de Ciències
Mèdiques de Catalunya, 1920.



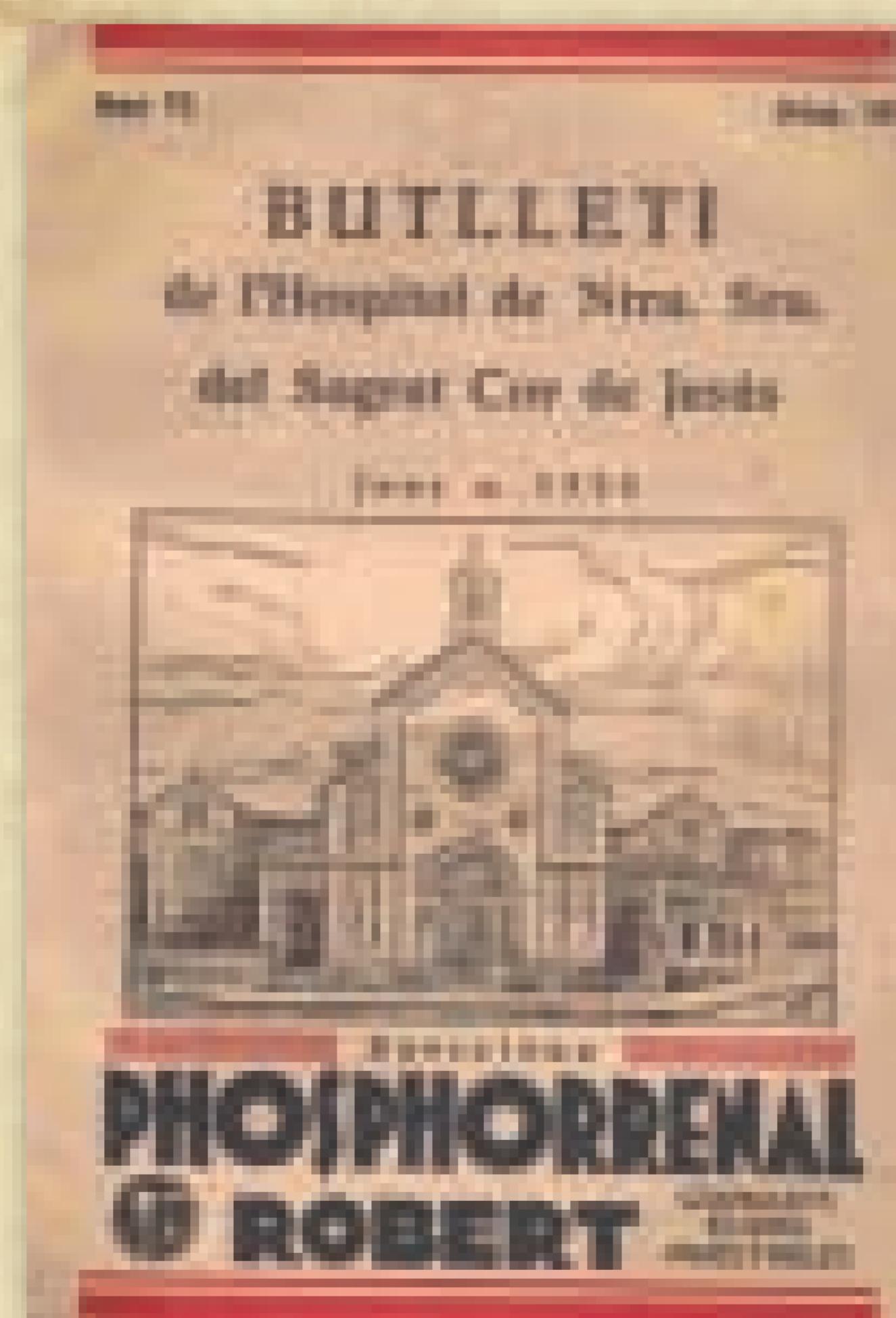
Anales de medicina legal,
psiquiatría y anatomía
patológica, 1933.



La farmàcia Robert exemplifica el model empresarial català que arrenca a finals del segle XIX davant l'escomesa dels específics francesos i de la fabricació industrial del centre i nord d'Europa. Un model de petita empresa basat en el laboratori de la rebotiga. Una fórmula empresarial que a Catalunya va tenir una forta tradició, tal i com recorden els noms Formiguera, Fortuny, Genové, Massó, Cusí, Andreu i, en alguns casos, amb un fort arrelament familiar com els de les nissagues Uriach, Esteve, Almirall.



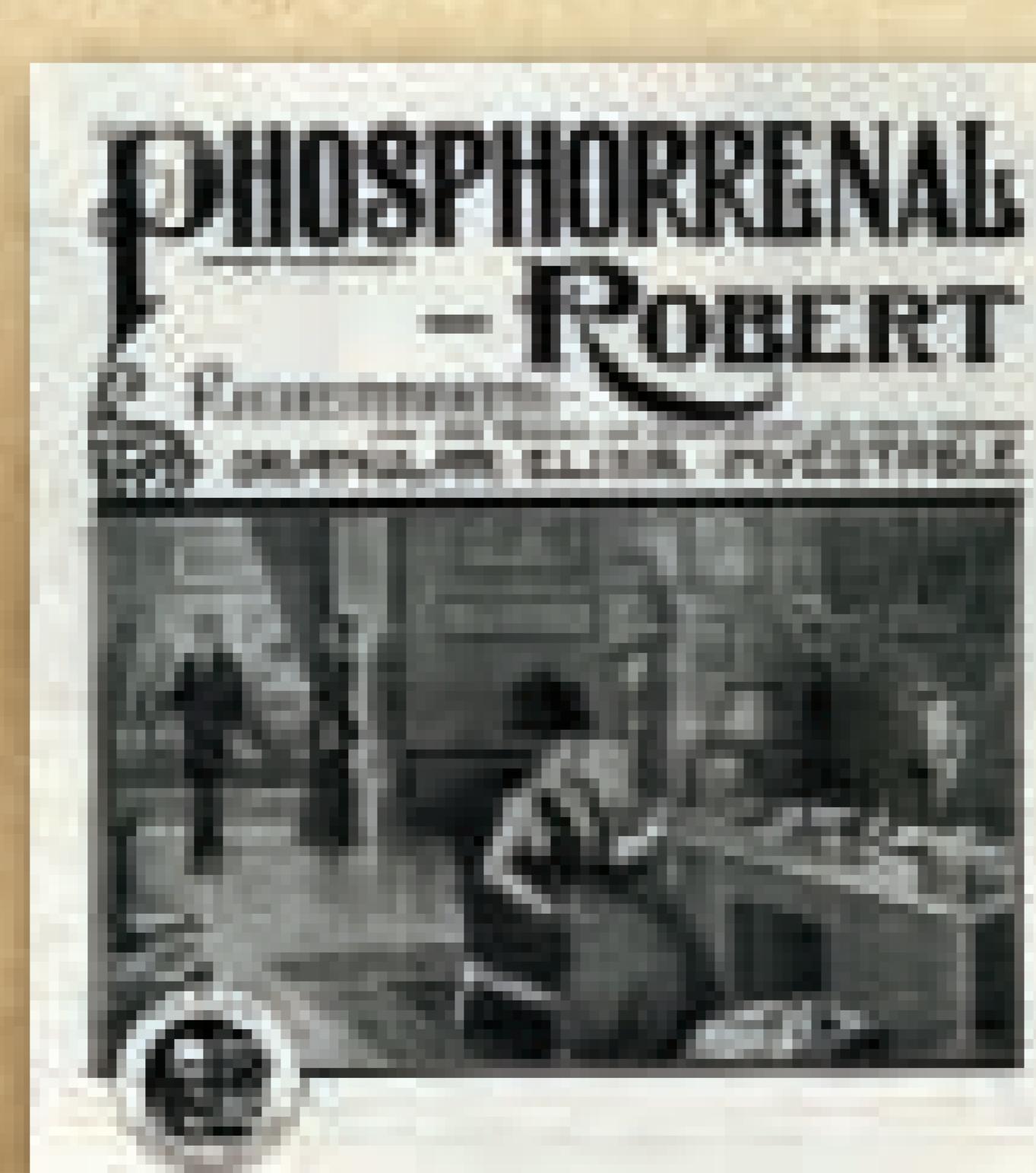
Mujer y madre, 1930.



Butlletí de l'Hospital de Ntra.
Sra. del Sagrat Cor de Jesús, 1934.



Ars medica, 1931.



Laboratorio, 1920.

El tònic i reconstituent Phosphorrenal Robert fou una de les especialitats farmacèutiques més populars i més anunciades del primer terç del segle XX.

En el procés publicitari en primer lloc calia establir la marca empresarial. Aquí representada per un *savant*, un home projecte que treballa envoltat d'instruments científics amb el llibre d'experiències a les mans. La incorporació d'aquesta imatge científica cercava la normalització d'una nova pràctica occidental que assimilava una forma de producció científica amb el valor i la confiança d'un producte.

Els anuncis de la farmàcia Robert mostren la convivència dels recursos textuais i visuals, així com una tipografia i una maquetació cada cop més treballada. També deixen establert, en lletra d'impremta, quines són les formes farmacèutiques del producte –granulat, elixir i injectable–, fins el punt que res no cal dir quan l'anunciant decideix incorporar la imatge fotogràfica al final del període. Els dibuixos de l'artista català Argemí representen els usuaris potencials del producte i l'espai de la pràctica mèdica dominada pel metge.

PUBLICITAT I DONA



Estudios médicos, 1926.



El Eco de la práctica, 1903.

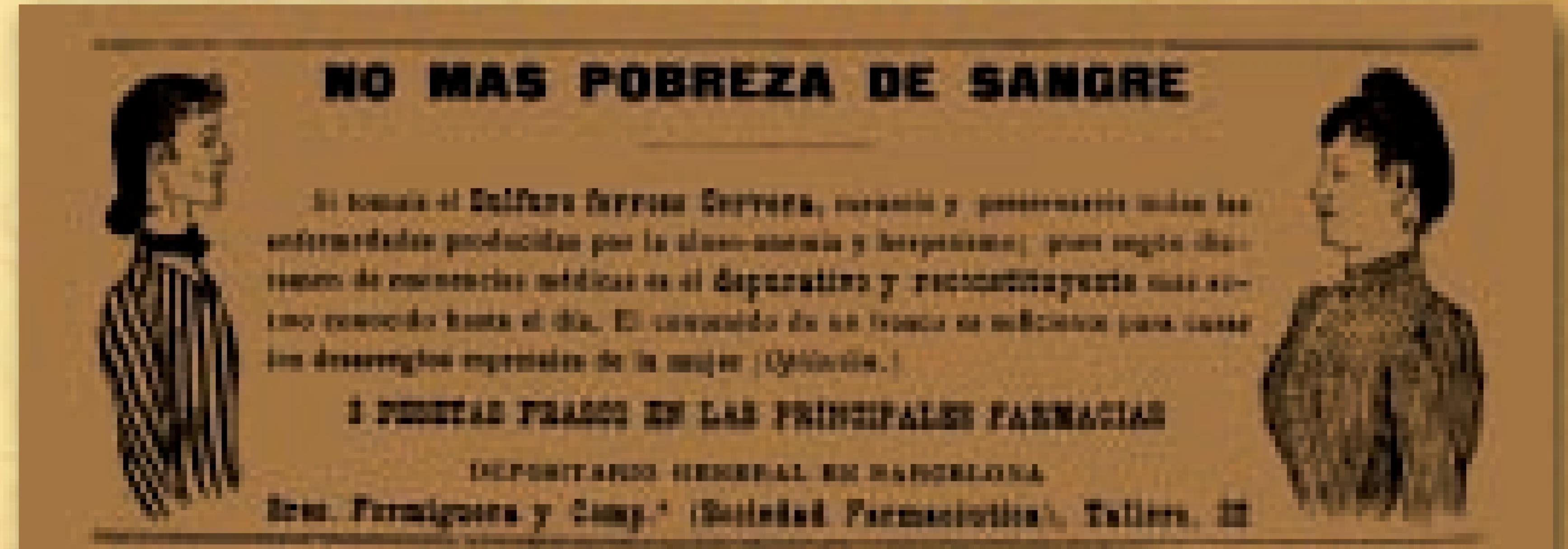


Revista médica de Barcelona, 1936.

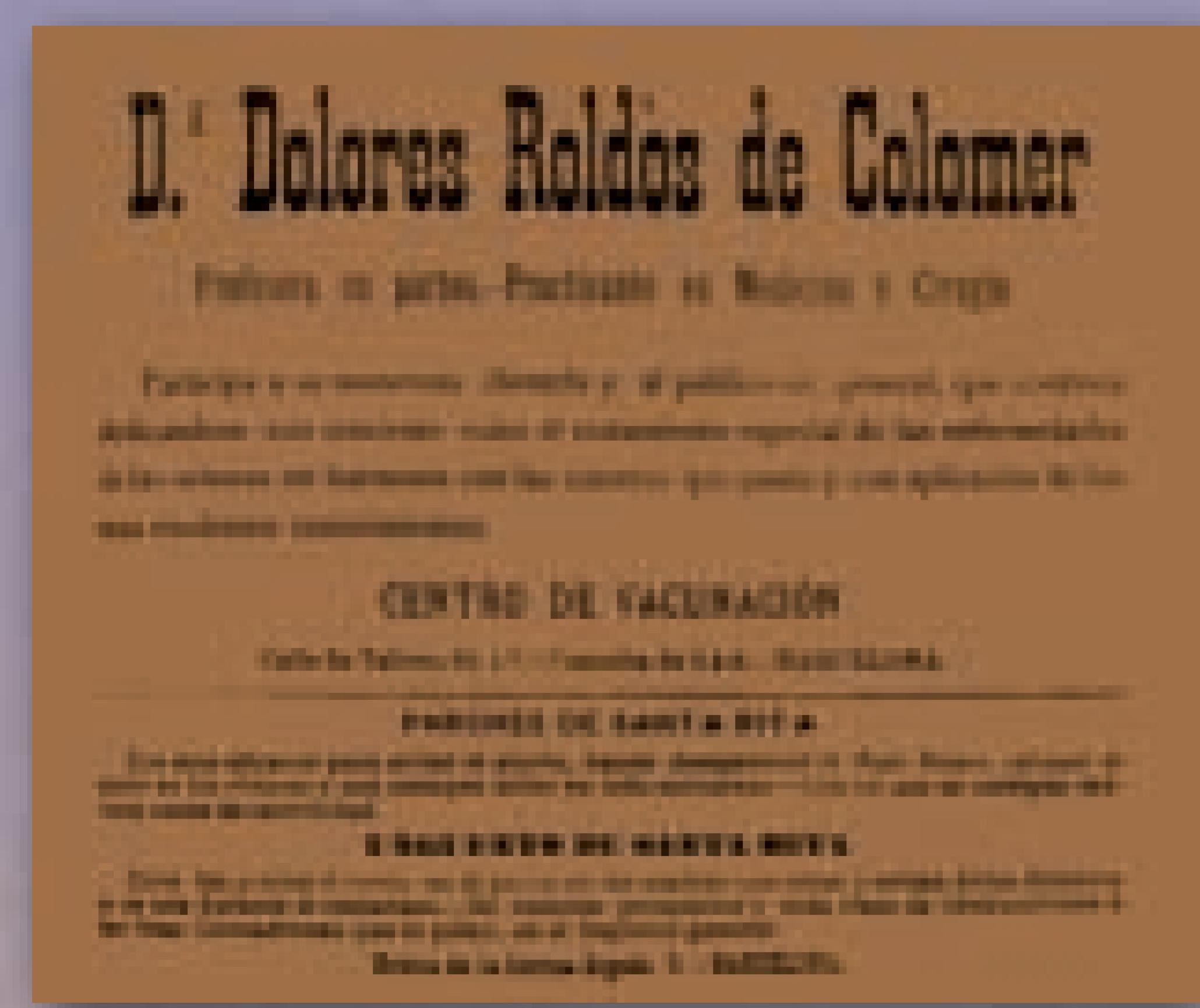
La perspectiva del gènere permet una avaluació de la representació de la dona en la publicitat mèdica, més enllà d'aspectes estètics.

A finals del segle XIX, algunes revistes mèdiques –dirigides a practicants, llevadores, auxiliars i també a les dones en general– palesaven la disputa professional al voltant de l'embaràs i el part. En el context d'emergència de la ginecologia i del ginecòleg, les llevadores feren sentir la seva veu amb mitjans de comunicació propis.

El model hegemonic burgès constituïa una realitat ben consolidada, i gens desafiada, en aquest període. La normalització androcèntrica va establir diferències sexuals a partir de criteris anatòmics, fisiològics i cognitius que van portar a la creació de jerarquies biològiques i a una relació de poder controlada per l'home. La dona burgesa restà confinada a l'esfera privada, on desenvoluparia l'ideal burgès com a esposa, mare, cuidadora de la família i de la llar.



El Eco de las matronas, 1893.

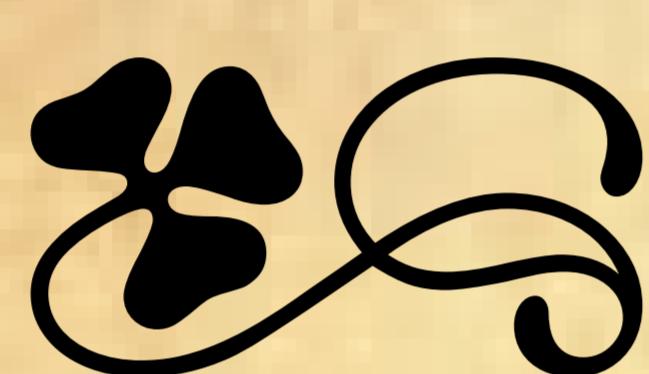


El Eco de las matronas, 1893.



El Eco de la práctica, 1903.

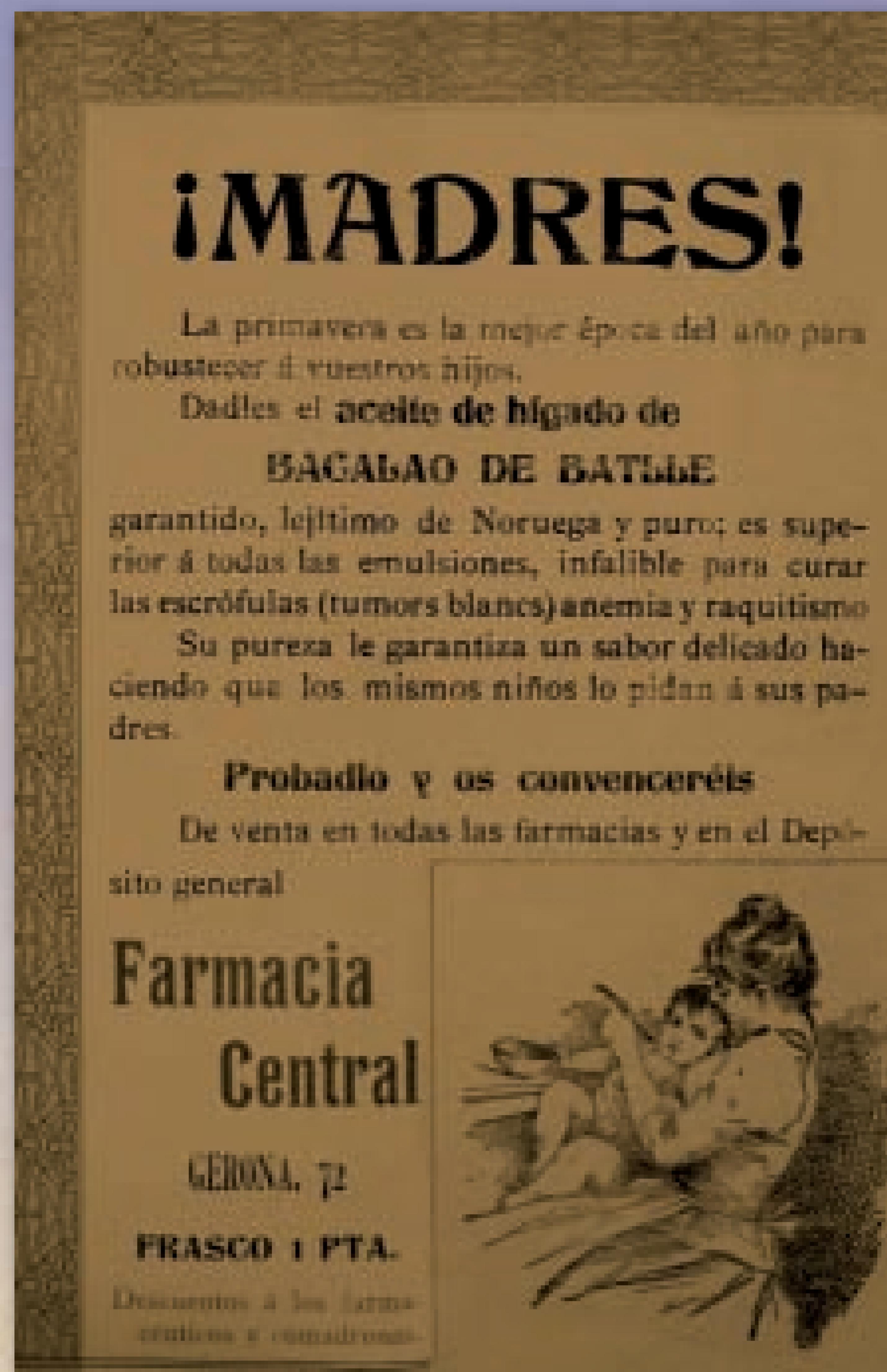
La dona va esdevenir transmissora perfecta dels nous hàbits higiènics: neteja i ventilació, ordre, cura de la roba, educació domèstica dels nens.



La teoria microbiana recolzà la creuada higiènica mitjançant la creació de procediments profilàctics. Fou aleshores quan el lleixiu esdevingué un producte indispensable a la llar. La dona mare-cuinera també fou transmissora de l'educació alimentària. Així, la publicitat sobre el valor nutritiu de determinants ali-ments s'adreçà directament a la dona o bé al metge pediatre com a expert indicador.

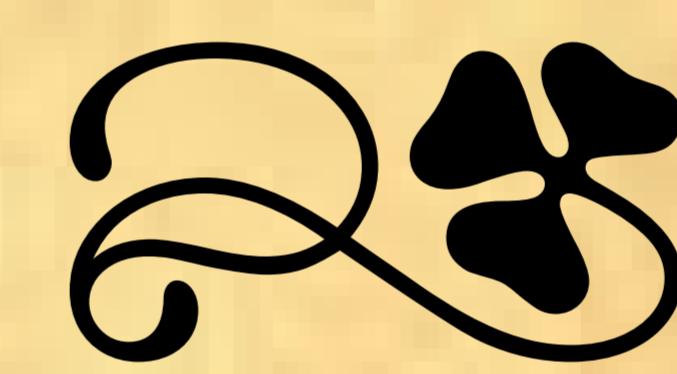


Mujer y la higiene, 1905.

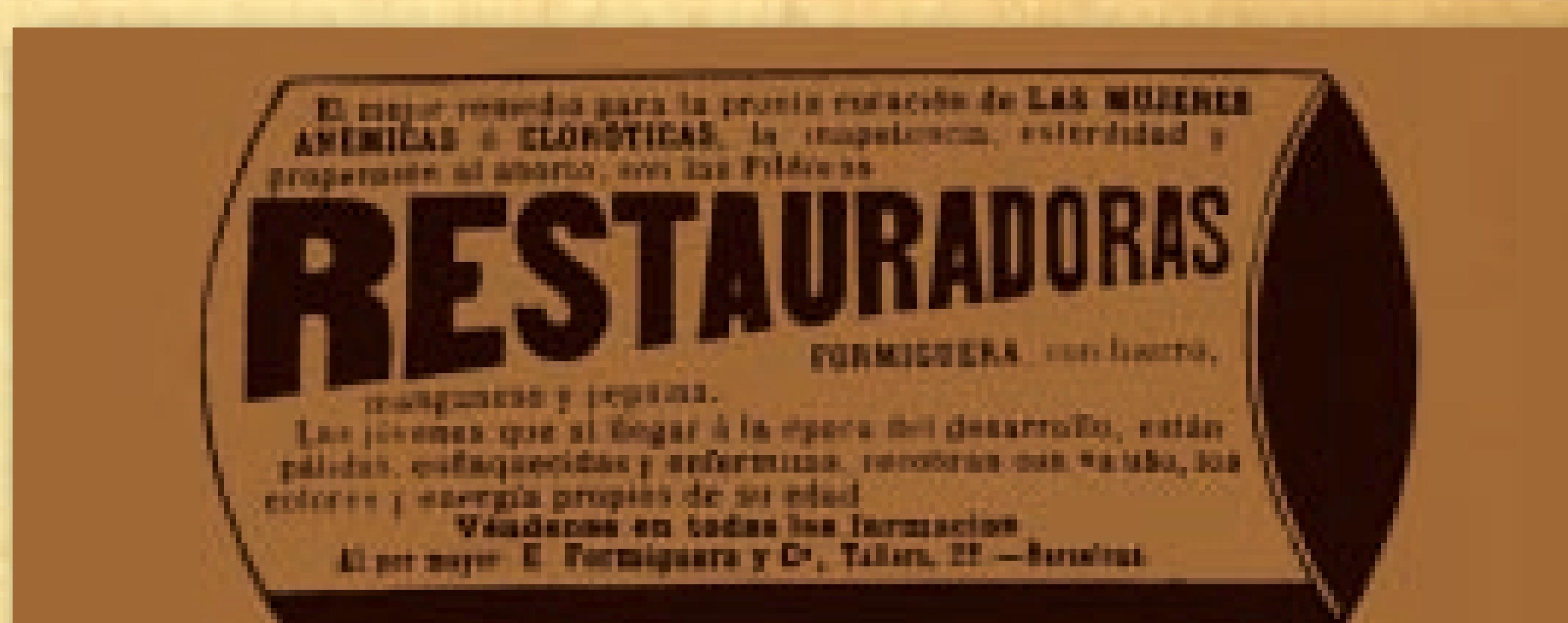


El Eco de la práctica, 1903.

La construcció biològica del cos de la dona, legitimada per la ciència, afirmava la constitució malaltissa femenina per definició.



Tot es cenyia, bàsicament, als trastorns nerviosos i a les disfuncions ginecològiques. Mitjançant la tècnica publicitària d'identificació de déficits, els anuncis contribuïen a crear necessitat i movien a l'acció tot llistant les malalties que els productes podien combatre: clorosi, anèmia, herpetisme, amenorrèa, histerisme, epilèpsia, inapetència, esterilitat, propensió a l'avortament. Al seu costat, altres anuncis haurien de definir el cànon de la bellesa femenina en termes d'higiene íntima i de control del pes corporal.



El Eco de las matronas, 1893.



La Medicina de los niños, 1918.

CLÍNIQUES ESPECIALISTES

Annals de medicina. 1922-1923.

En el trànsit al segle XX, la societat catalana vivia un intens procés de canvi social i econòmic.



Salubritat 1927

Clinica Olivé-Gumà

CIRURGIA GENERAL

Molts Director-proprietat: CESAR OLIVÉ-BONI, de l'Hospital de la Santa Creu

Edifici de recent construcció a propòsit per a l'ús a què està destinat, amb els últims avanços, tant des del punt de vista mèdic com el de confort.

Les famílies dels malalts poden romandre a la Clínica

ENFERMERIA A CARREB DE LES CIRURGIANES
DE LA PRESENTACIÓ

A black and white photograph showing the exterior of the Clinica Olivé-Gumà. The building has a large, multi-paned glass facade with a steel frame. In front of the building, there is a paved area with some greenery and a small statue or monument on a pedestal.

Servei facultatiu permanent

Consultori al mateix edifici, de 4 a 8

Carrer de Corsega, 347 . Mèndez Pelayo, 1

TELEFÒN 7412

BARCELONA

Annals de medicina. 1932

En el trànsit al segle XX, la societat catalana vivia un intens procés de canvi social i econòmic.

La ciutat de Barcelona exemplifica les transformacions derivades de la industrialització i la urbanització d'aquella societat. Des d'un punt de vista polític, el període fou convuls. La cultura mostrava alhora una gran riquesa en una diversitat d'àmbits temàtics. Les transformacions també tingueren ressò en el món de la medicina.

Des d'una òptica professional, la medicina de finals del segle XIX i principis del segle XX va contribuir a modelar la societat que emergia, delimitada pels factors industrials, urbans, demogràfics o econòmics que la definien. Fou aquell un moment de difícil organització professional i de respostes als problemes socials amb les eines proporcionades per la higiene i el laboratori.

Al costat de la facultat i de l'hospital universitari de Santa Creu, la societat mèdica donà respostes a les necessitats i a les oportunitats planejades per un mercat mèdic més obert i competitiu al món urbà.

EL Encso de los prácticos, 1907



Revista médica de Barcelona, 1930 ca.



La Medicina Catalana, 1936.



Boletín de la Sociedad de Cirugía de Barcelona, 1930.

La cirurgia informada pel paradigma microbià obrí el camí de la fragmentació i, de seguida, l'oftalmologia, la ginecologia, l'otorinolaringologia, la pediatria, la salut mental. Clíiques, sanatoris, petits hospitals, establiments radiològics, instituts de terapèutica física, centres hidroteràpics, laboratoris: nous espais de ciència en una societat que obligava a una racionalitat administrativa més eficient. També mutualitats i asseguradores mèdiques.

Els metges van utilitzar els nous espais oferts a les publicacions periòdiques per tal d'inserir anuncis, de representar-se davant la societat, tot identificant-se amb un nom, una expertesa, un lloc de treball. Les guies mèdiques del període són un bon reflex d'aquesta divisió del treball mèdic: els metges assenyalaven i anun-ciaven la seva especialitat.



Revista de cirugía de Barcelona, 1936.

L'interès mutu es va traduir en l'emergència de societats mèdiques expertes, des de la crenoteràpia a la neurologia i a l'electrologia, amb publicacions pròpies.

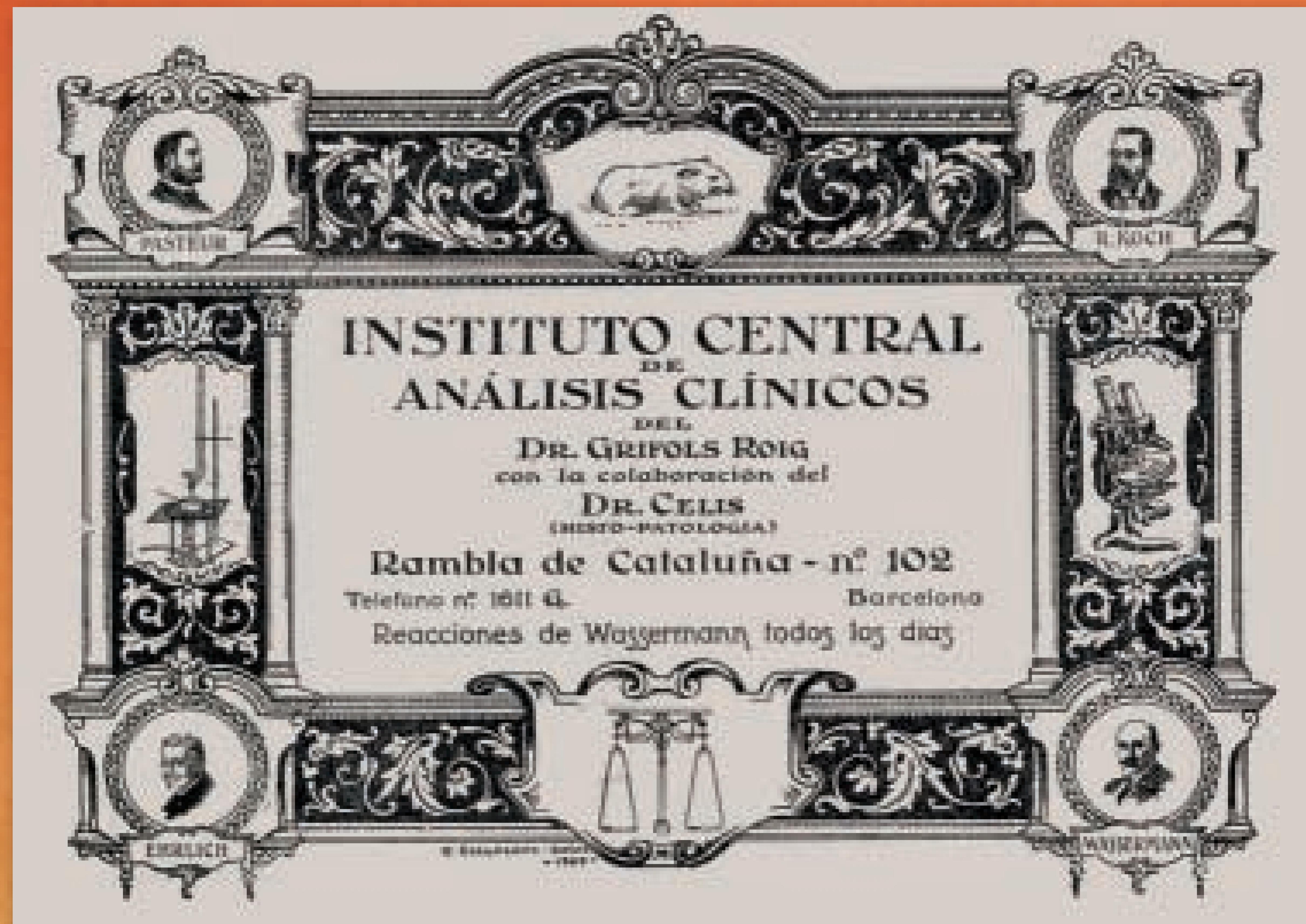


La mostra de fotografies dels espais de treball, on la novetat tècnica informava la nova pràctica i el seu caràcter científic, esdevingué una pràctica freqüent. El registre visual fou cada cop més important, tant per a especialitats consolidades com per als comercials dels equipaments d'aquests espais.

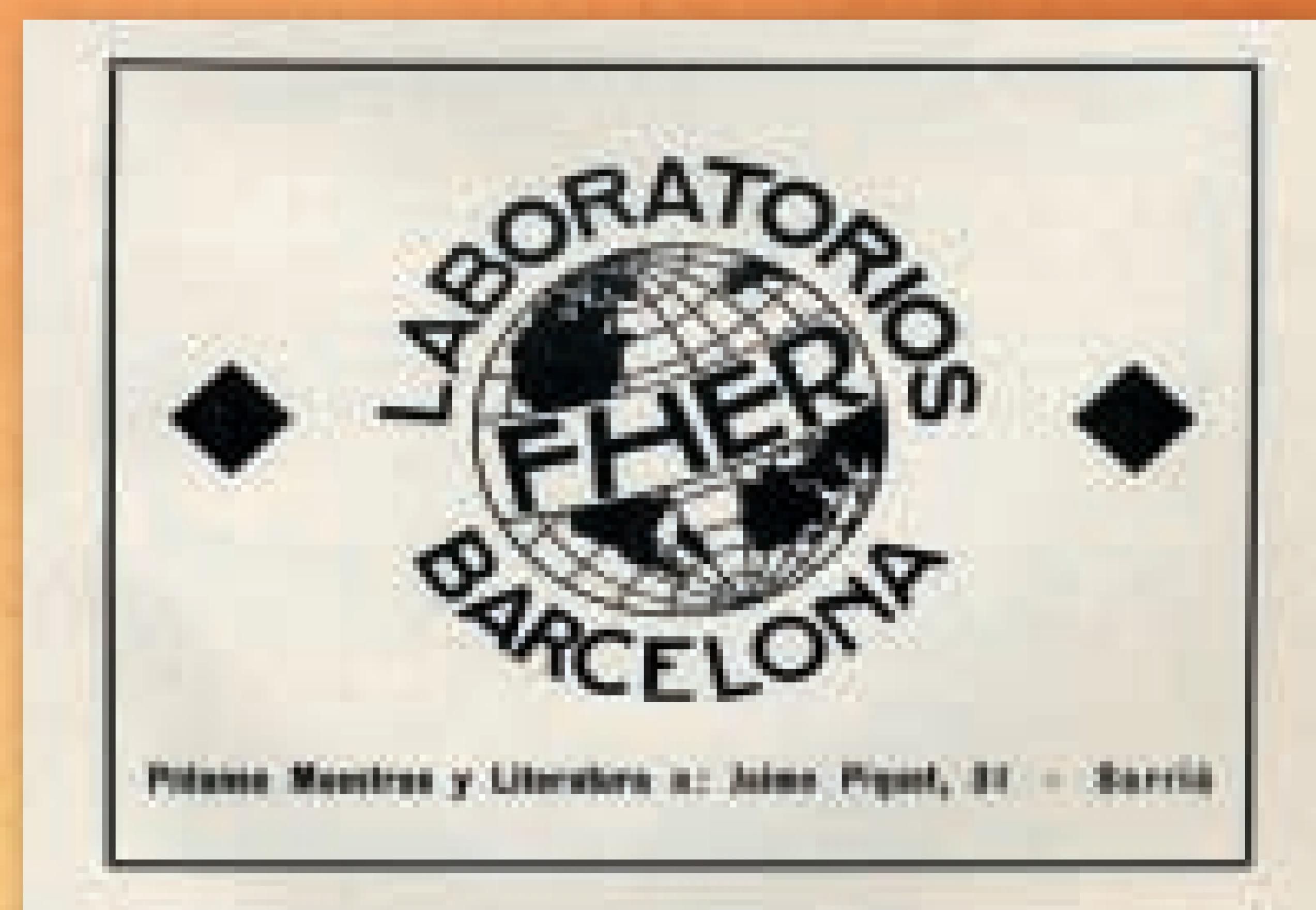


Sanitat catalana, 1934.

⇒ LABORATORIS ⇐



Ars medica, 1932.



Annals de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, 1935.

La medicina de laboratori es consolidà plenament a la Catalunya del primer terç del segle XX.



Butlletí del Sindicat de Metges de Catalunya, 1921.

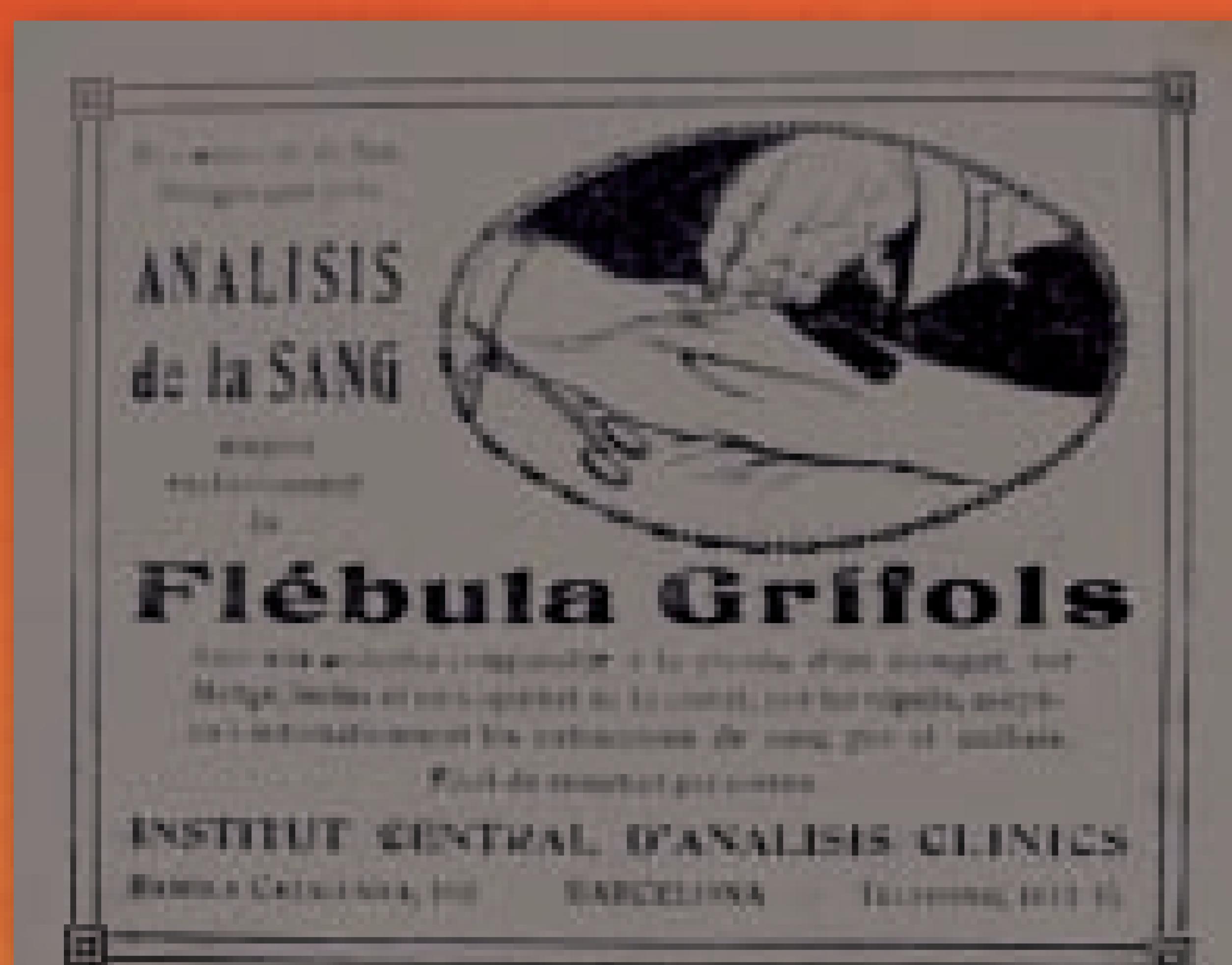
Aquest fou, però, el resultat d'un procés molt lent d'introducció de les pràctiques dominants a Europa. La transformació de les rutines mèdiques a partir dels resultats obtinguts en els laboratoris fisiològics i químics no es veié afavorida des de la facultat, on predominava l'ensenyament especulatiu.

La producció industrial catalana d'específics farmacèutics propis esdevingué una realitat en les primeres dècades del segle XX. Aleshores, però, la indústria farmacèutica internacional, sobretot del centre i del nord d'Europa, tenia ja un pes aclaparador en el mercat espanyol.

Els laboratoris farmacèutics catalans s'especialitzaren així en activitats complementàries, com ara la recerca en el producte propi, la preparació d'especialitats d'altres companyies o de particulars i la representació de llicències per a la comercialització dels productes d'altres empreses estrangeres.



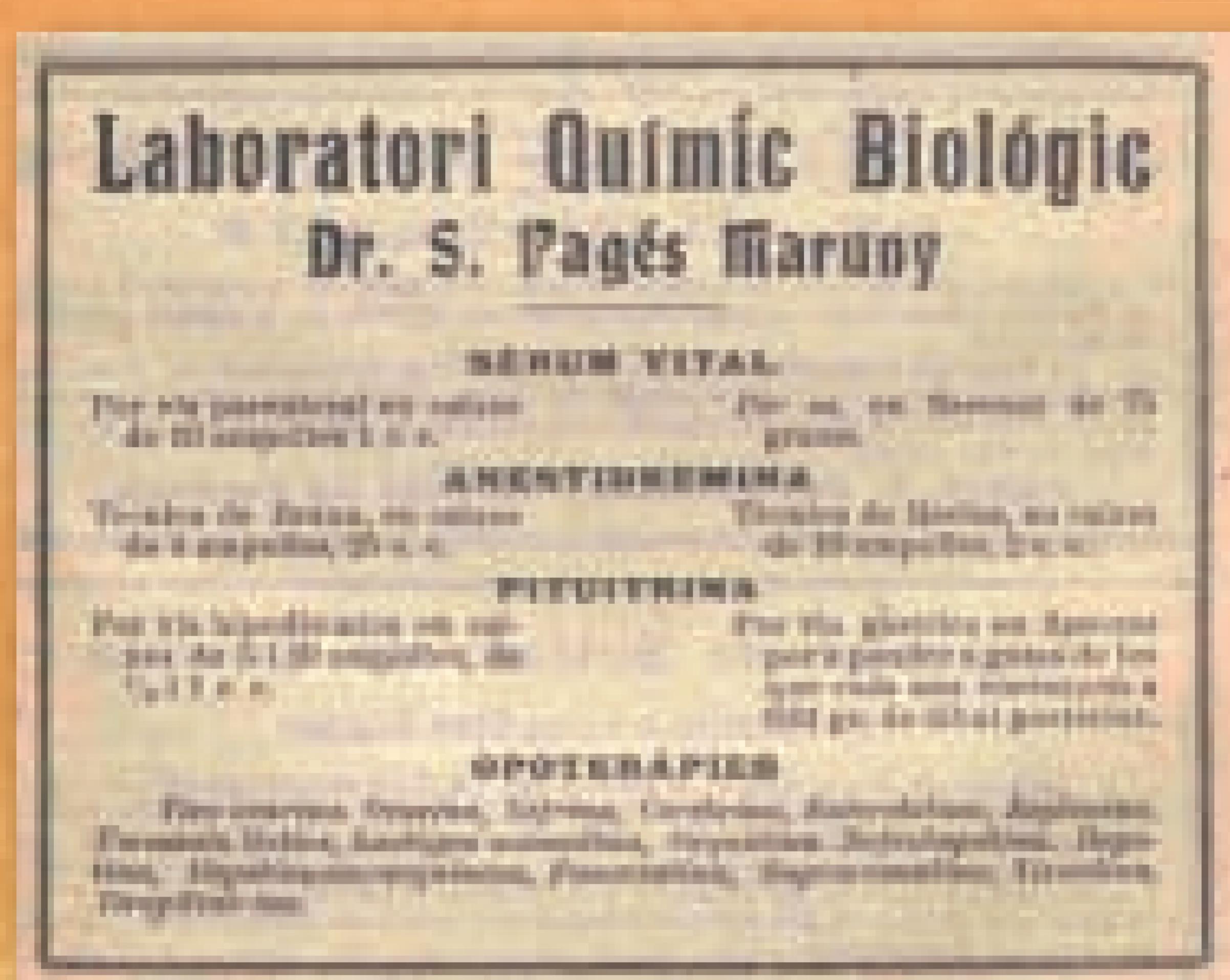
Annals de medicina, 1922-1923.



Salubritat, 1927.



La Medicina Catalana, 1930 c.



Annals de medicina, 1922-1923.



Salubritat, 1927.

Una de les línies de producció més fecunda en la producció industrial catalana a laboratoris especialitzats va procedir de l'àmbit de l'organoteràpia o opoteràpia,

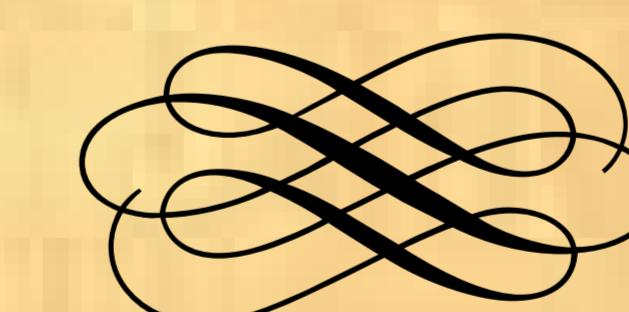
originada a mitjan segle XIX a partir dels estudis sobre les càpsules suprarenals, esdevingué l'origen de la teràpia hormonal. L'elaboració de productes biològics va ser significativa a la Barcelona dels anys 1920, que va veure la creació de laboratoris opoteràpics com FHER, dirigit per Felipe Alayo Ferrer.



Archivos de oftalmología hispano-americano, 1924.

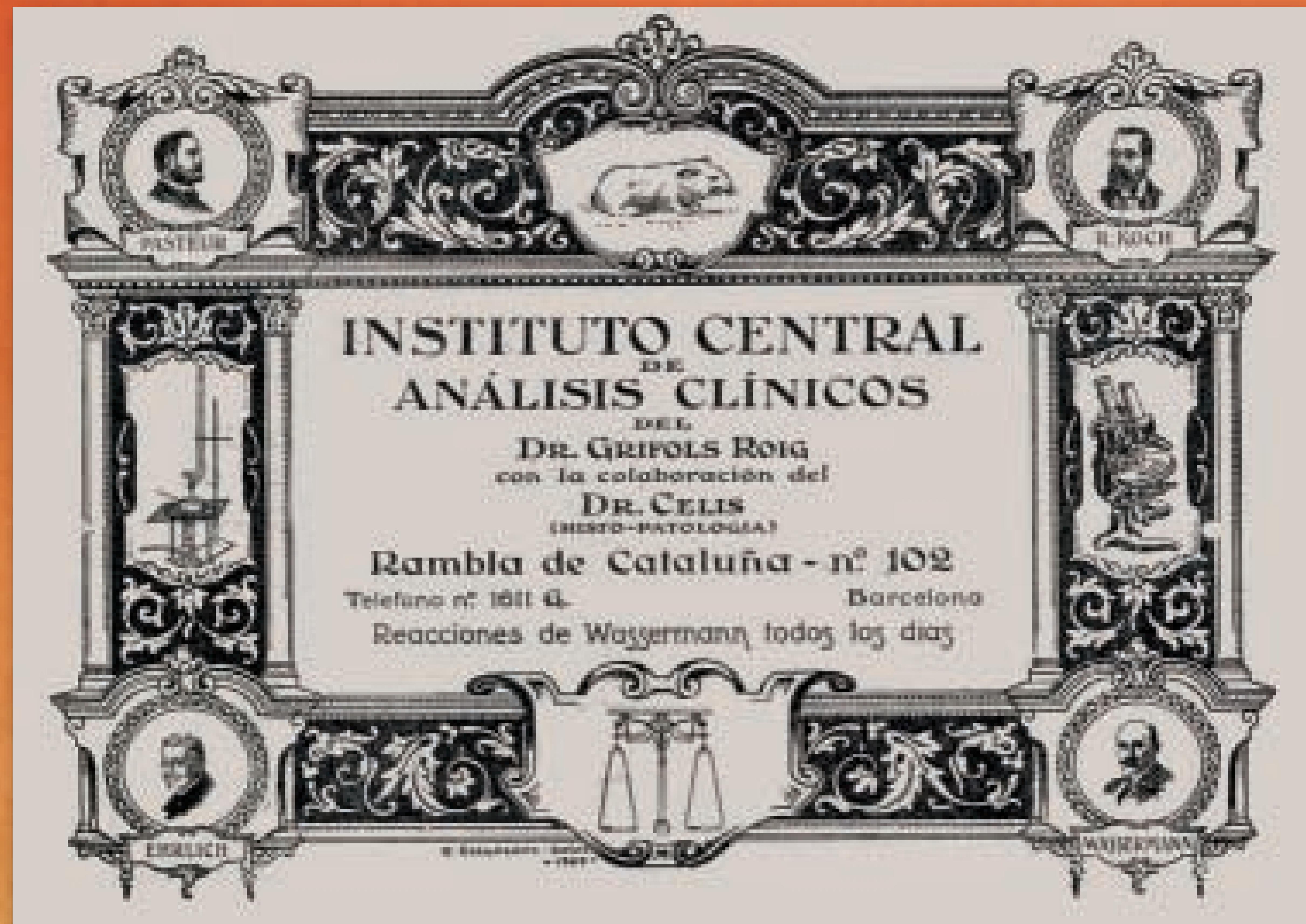
Al costat d'aquests laboratoris van florir sota el paradigma bacteriològic els laboratoris amb fabricació industrial de sèrum i vacunes,

com ara el Laboratori Hermes o l'Institut Ferran. Altres laboratoris familiars, com els Uriach, Andreu, Esteve o Cusí, tingueren un paper rellevant en la consolidació de la indústria pròpia i la fabricació sota llicència en el període d'entreguerres, tot aportant una certa especialització.

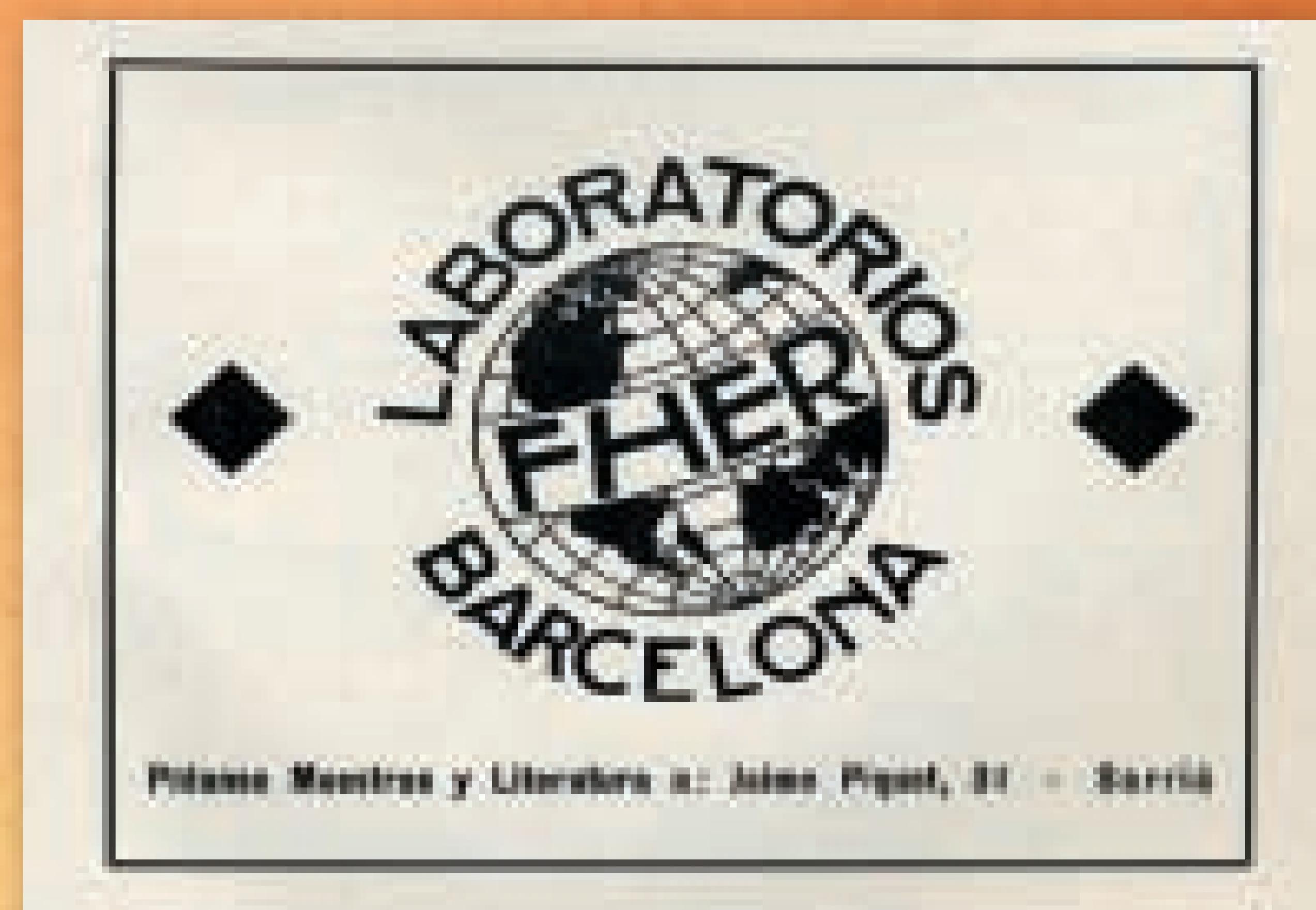


Els laboratoris d'anàlisis clíquies van completar aquest àmbit de suport a unes pràctiques mèdiques que havien incorporat a les rutines de treball el coneixement derivat dels recomptes dels components dels fluids corporals. Als hospitals i clíiques especialitzades els mesos demanaven de manera sistemàtica anàlisis de sang, d'orines, d'esputs, de femta o de líquidcefalorraquídi, al costat d'altres proves com ara radiografies o electrocardiogrames.

⇒ LABORATORIS ⇐



Ars medica, 1932.



Annals de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, 1935.

La medicina de laboratori es consolidà plenament a la Catalunya del primer terç del segle XX.



Butlletí del Sindicat de Metges de Catalunya, 1921.

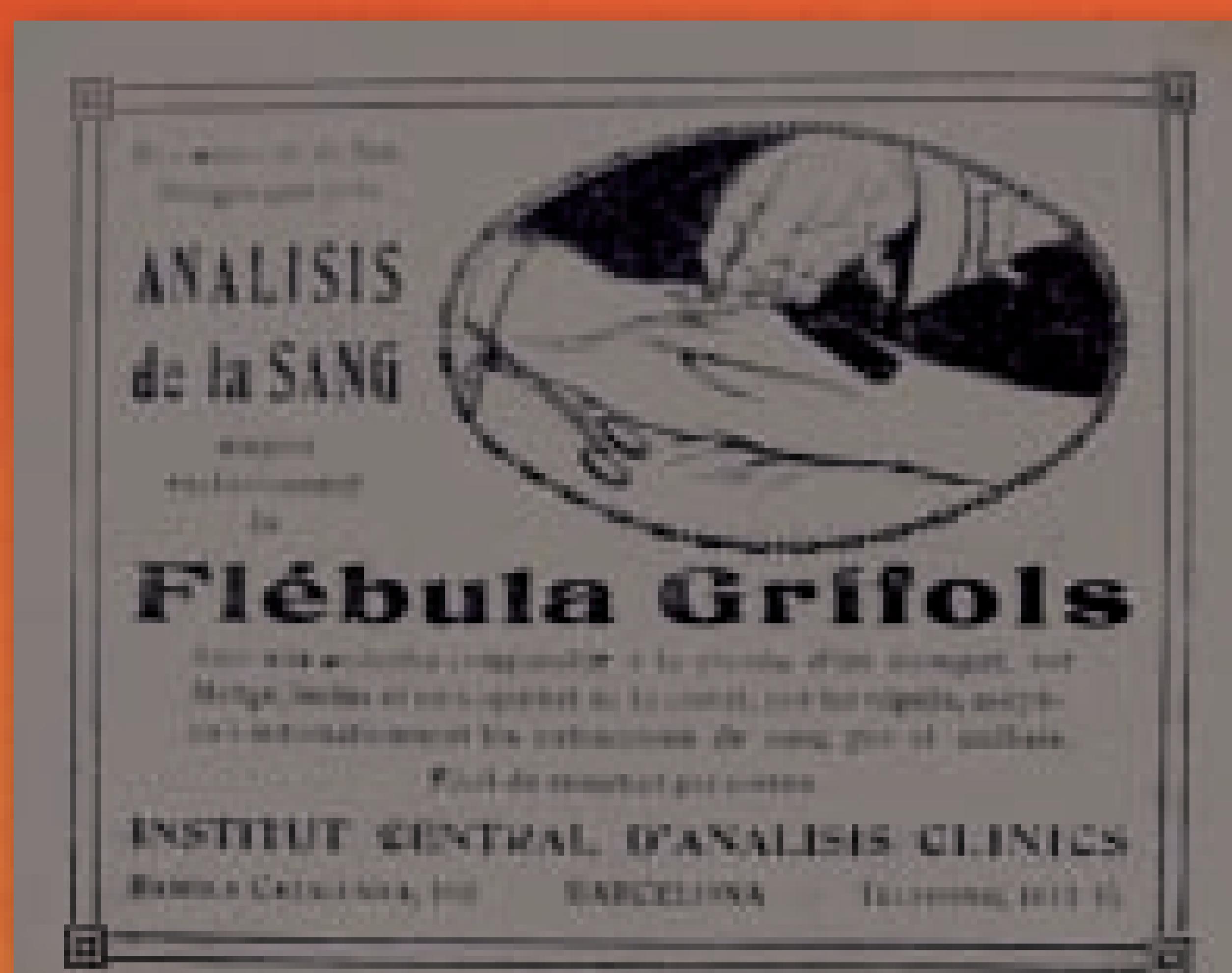
Aquest fou, però, el resultat d'un procés molt lent d'introducció de les pràctiques dominants a Europa. La transformació de les rutines mèdiques a partir dels resultats obtinguts en els laboratoris fisiològics i químics no es veié afavorida des de la facultat, on predominava l'ensenyament especulatiu.

La producció industrial catalana d'específics farmacèutics propis esdevingué una realitat en les primeres dècades del segle XX. Aleshores, però, la indústria farmacèutica internacional, sobretot del centre i del nord d'Europa, tenia ja un pes aclaparador en el mercat espanyol.

Els laboratoris farmacèutics catalans s'especialitzaren així en activitats complementàries, com ara la recerca en el producte propi, la preparació d'especialitats d'altres companyies o de particulars i la representació de llicències per a la comercialització dels productes d'altres empreses estrangeres.



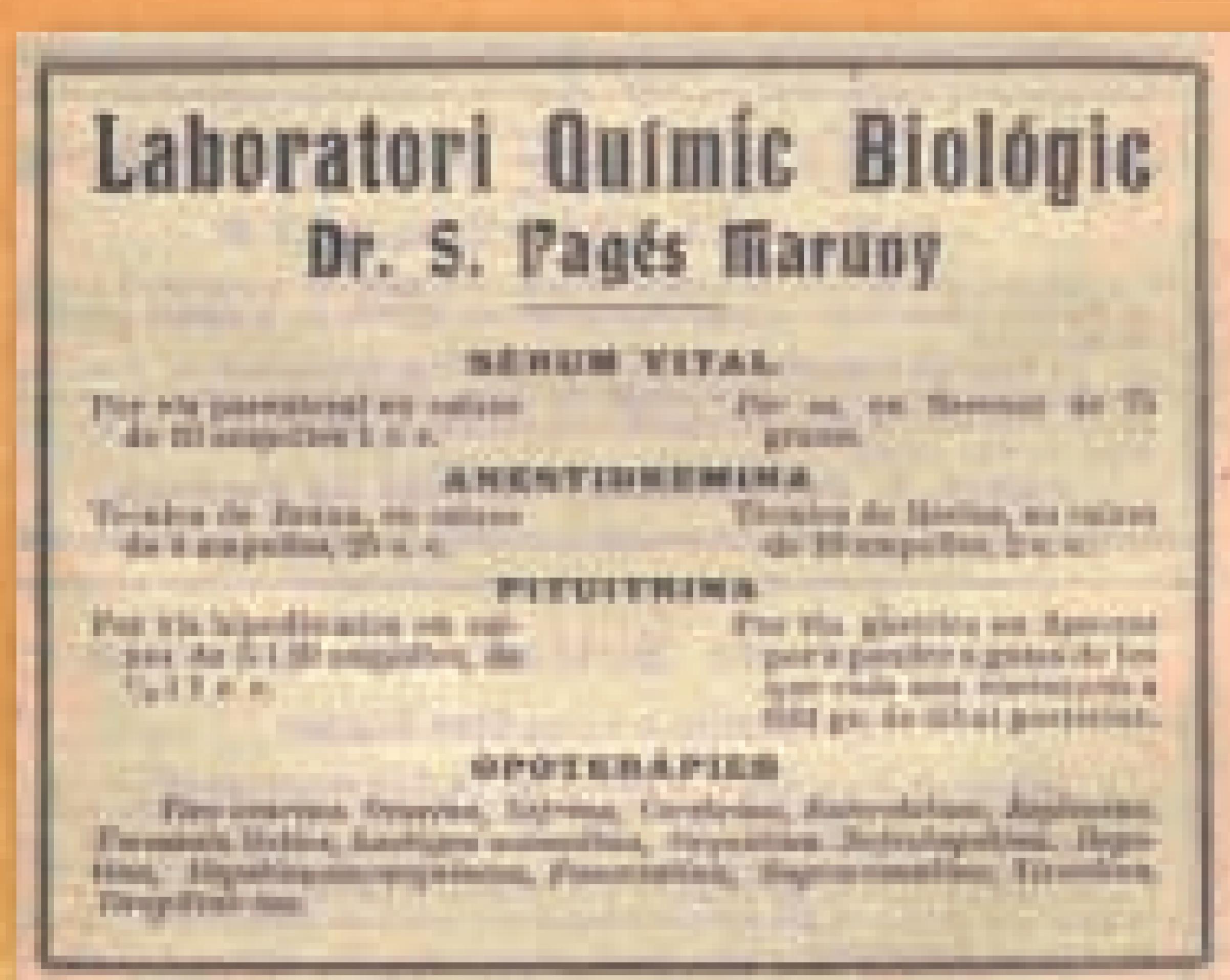
Annals de medicina, 1922-1923.



Salubritat, 1927.



La Medicina Catalana, 1930 c.



Annals de medicina, 1922-1923.



Salubritat, 1927.

Una de les línies de producció més fecunda en la producció industrial catalana a laboratoris especialitzats va procedir de l'àmbit de l'organoteràpia o opoteràpia,

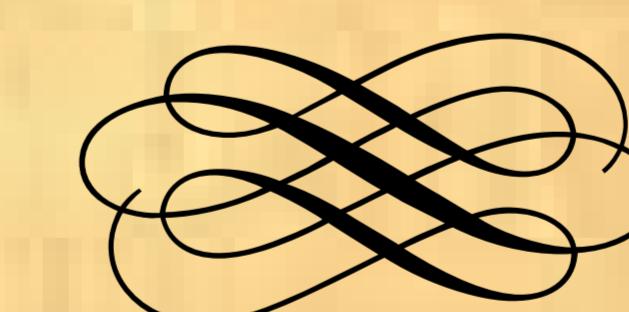
originada a mitjan segle XIX a partir dels estudis sobre les càpsules suprarenals, esdevingué l'origen de la teràpia hormonal. L'elaboració de productes biològics va ser significativa a la Barcelona dels anys 1920, que va veure la creació de laboratoris opoteràpics com FHER, dirigit per Felipe Alayo Ferrer.



Archivos de oftalmología hispano-americano, 1924.

Al costat d'aquests laboratoris van florir sota el paradigma bacteriològic els laboratoris amb fabricació industrial de sèrum i vacunes,

com ara el Laboratori Hermes o l'Institut Ferran. Altres laboratoris familiars, com els Uriach, Andreu, Esteve o Cusí, tingueren un paper rellevant en la consolidació de la indústria pròpia i la fabricació sota llicència en el període d'entreguerres, tot aportant una certa especialització.



Els laboratoris d'anàlisis clíquies van completar aquest àmbit de suport a unes pràctiques mèdiques que havien incorporat a les rutines de treball el coneixement derivat dels recomptes dels components dels fluids corporals. Als hospitals i clíiques especialitzades els mesos demanaven de manera sistemàtica anàlisis de sang, d'orines, d'esputs, de femta o de líquidcefalorraquídi, al costat d'altres proves com ara radiografies o electrocardiogrames.

JULIOPRERIA MEDICA

MONOGRAFIES MÈDIQUES

La única col·lecció de llibres científics catalans
Col·lecció de tractats breus de Medicina. Ha publicat 94 volums
Imprescindible al metge que vol conèixer el pensament i tècnica
de la Medicina moderna.

Volum 93-94:

Tractaments quirúrgics de la tuberculosi pulmonar. Les intervencions
admissiones, deslliurades i compresives
(segon volum)

pel doctor A. Caralpe i Massó

En premsa, volum 95-96:

Cirurgia del colon (exceptuant el càncer)

pel doctor Manuel Corachan

Els nous subscriptors de tota la col·lecció la rebran immediatament
i poden pagar-la a termíni de 7'50 pessetes mensuals

MONOGRAFIES MÈDIQUES

PUBLICACIÓ MENSUAL

Redacció i Administració:
Casa Catalana, 442
Tel. 34971
BARCELONA

Signau aquí el boletí de subscripció

Sr. _____

que vui a _____

començar _____
a subscriure a Monografies Mèdiques des del fascicle primer, satisfeient
el seu import en fraccions de 7'50 pessetes mensuals o des del volum
corrent a 7'50 pessetes els tres volums (1).

Signature: _____

Exemplar 3'50 pessetes

Preu de subscripció: 7'50 pessetes als tres fascicles

Extranjers: 30 pessetes als tres fascicles

III. Subscriure les condicions que es va indicar.

Revista médica de Barcelona, 1936.

Revista de ciencias médicas de Barcelona, 1904.

Liberia Moica-Quiríngica

JOSEPH CASTANÉ

Alquilerán completamente completas d'obres de Fisiología y Veterinaria.—
Biblioteca d'obres y revistas medicinales y en francés.—Mesa
de almorzadas y en platos.—Biblioteca y reservas de lecturas a
disposición del cliente.

Museo de la Música de Catalunya, Barcelona

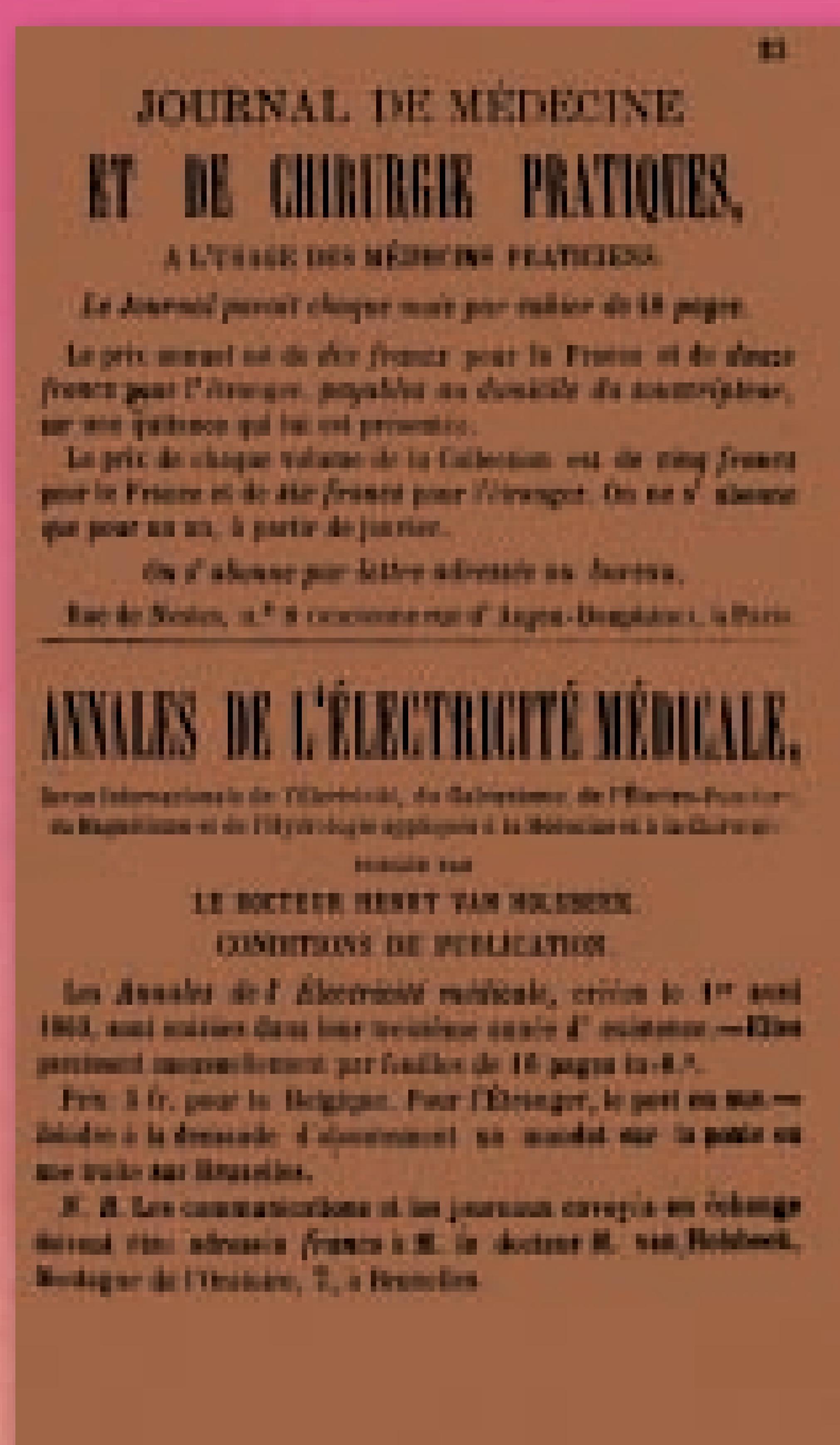
Annals de medicina. 1908.

Els llibres han tingut un paper primordial en el procés de formació i divisió del treball mèdic ocorregut a la Catalunya del canvi al segle XX.

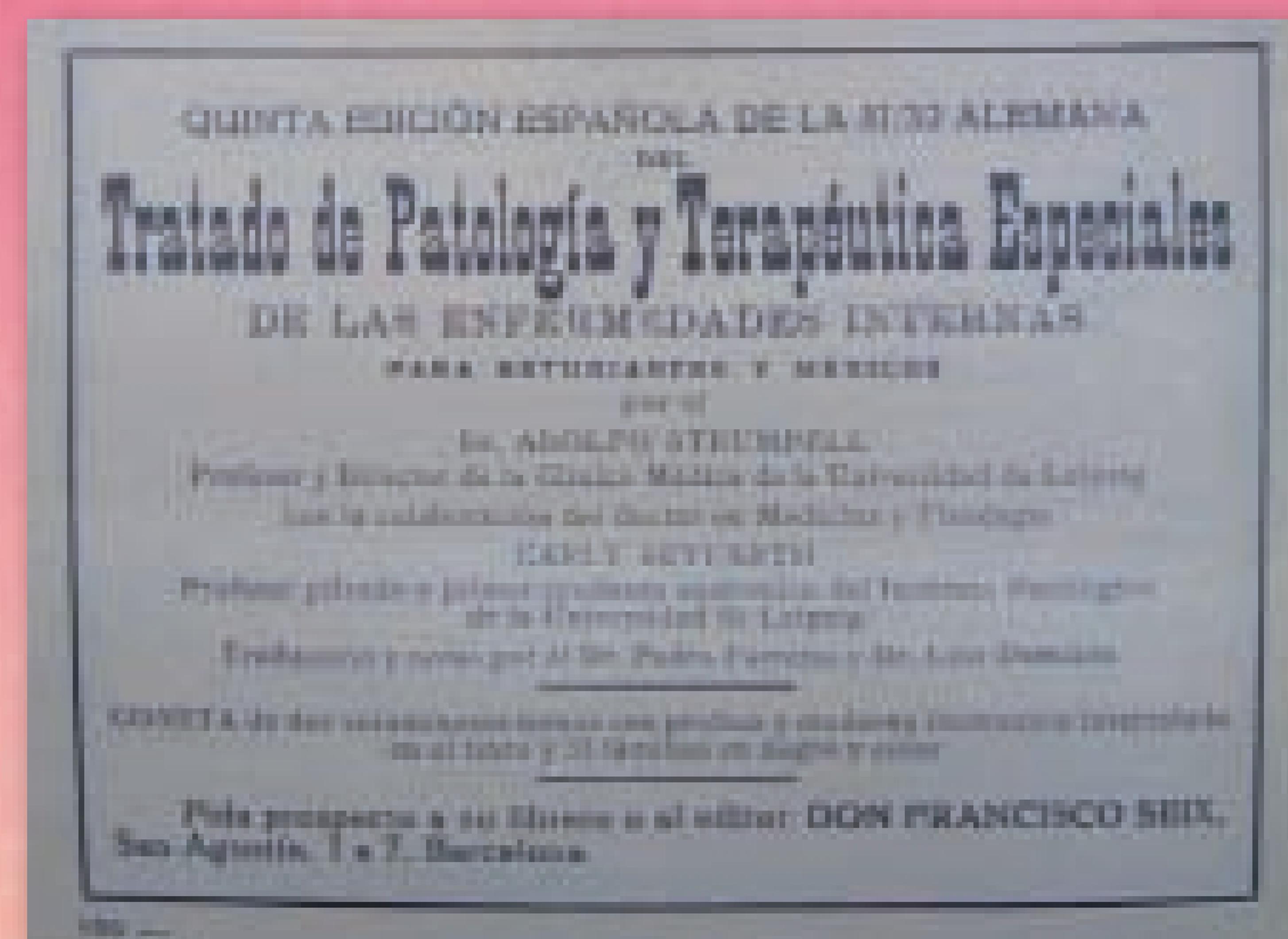
La presència de llibres i revistes estrangeres va constituir un veritable fenomen en la construcció de les pràctiques mèdiques a la Catalunya contemporània. El pes de la medicina francesa i germànica fou majoritari i fins i tot absolut en el cas d'algunes especialitats, com ara la influència francesa en dermatologia. Els destins internacionals dels metges catalans que gaudiren d'una formació estrangera confirma aquesta idea, tot obrint el món britànic i nord-americà a partir dels anys 1920.

La producció editorial podia arribar al públic lector mitjançant diverses fórmules, tot fent del procés un fenomen complex que podia comportar la transformació dels materials en circulació.

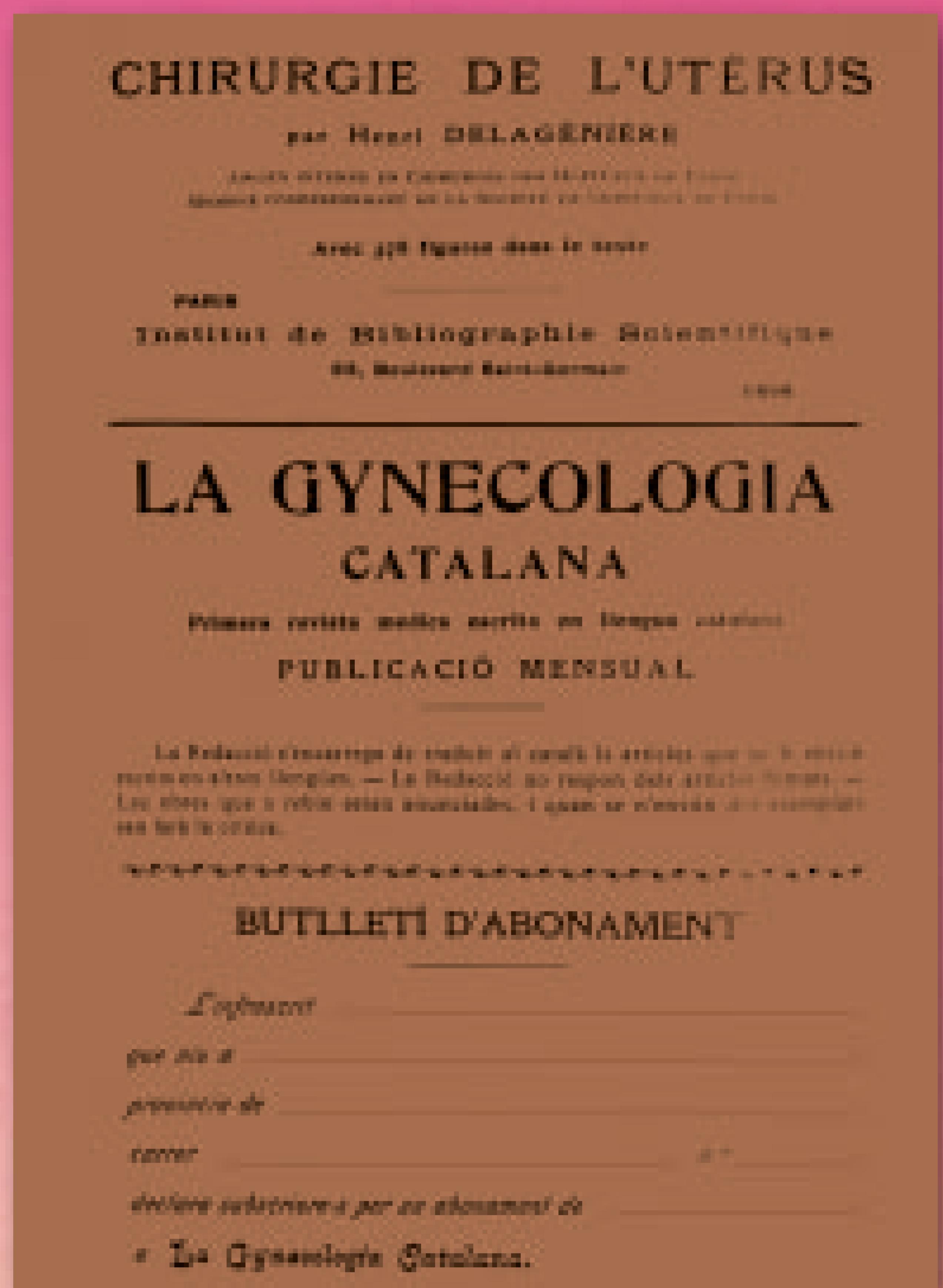
La més habitual era la de les llibreries mèdiques. De venedors de llibres hi havia autòctons, que anunciaven l'assortiment disponible i proporcionaven un servei de subscripció a premsa periòdica estatal i estrangera. També hi havia venedors estrangers que practicaven una política d'inversió publicitària que comprenia la premsa periòdica especialitzada d'altres països o bé havien instal·lat una sucursal permanent a Barcelona o Madrid (cas de Bailly-Baillièvre). L'interès comú d'editors de revistes mèdiques i de les editorials de llibres, autòctones i estrangeres, en l'afer publicitari mostrava la competència existent en aquest mercat.



El relámpago médico, 1872.



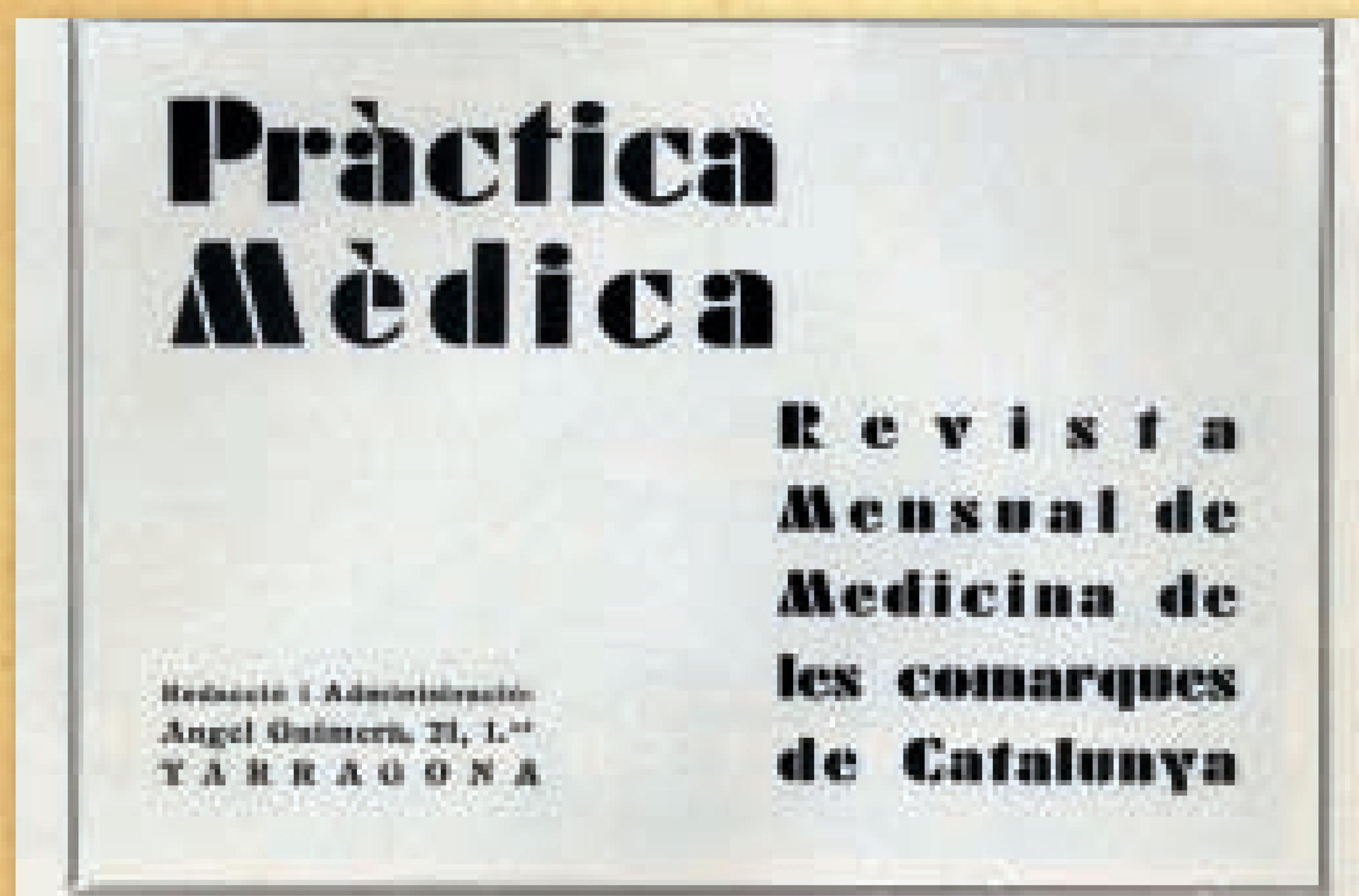
Revista médica de Barcelona, 1936.



La Gynecologia catalana, 1898.

Les traduccions eren un mitjà clau per arribar a més lectors. La traducció científica tenia un paper clau com a vehicle per a la circulació del coneixement. Les traduccions feien visible altres elements de pes en la indústria editorial: d'un costat els editors autòctons, que fixaven la seva política editorial mèdica i, d'altra, els traductors, que sovint eren metges de primera línia a Catalunya. Les traduccions tenien gran importància en l'àmbit de formació del llibre de text, del llibre adreçat a l'estudiant universitari o al metge novell.

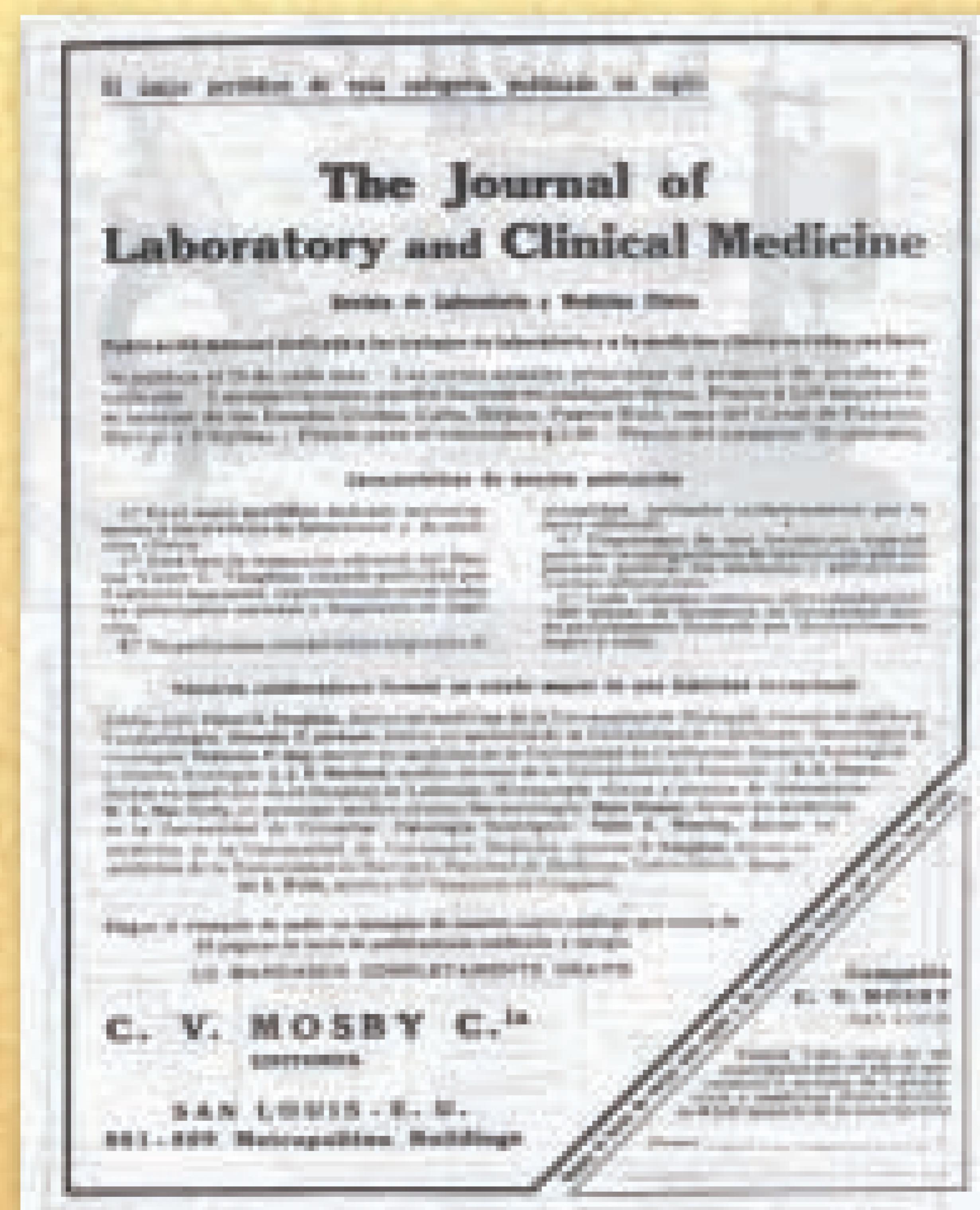
Una altra fórmula de comunicació de les novetats editorials eren els apartats dedicats a donar notícia i fer ressenya de llibres o articles, al costat de la vida acadèmica local i internacional. Els autors d'aquestes ressenyes tenien un paper destacat, actiu, en la circulació internacional del coneixement mèdic.



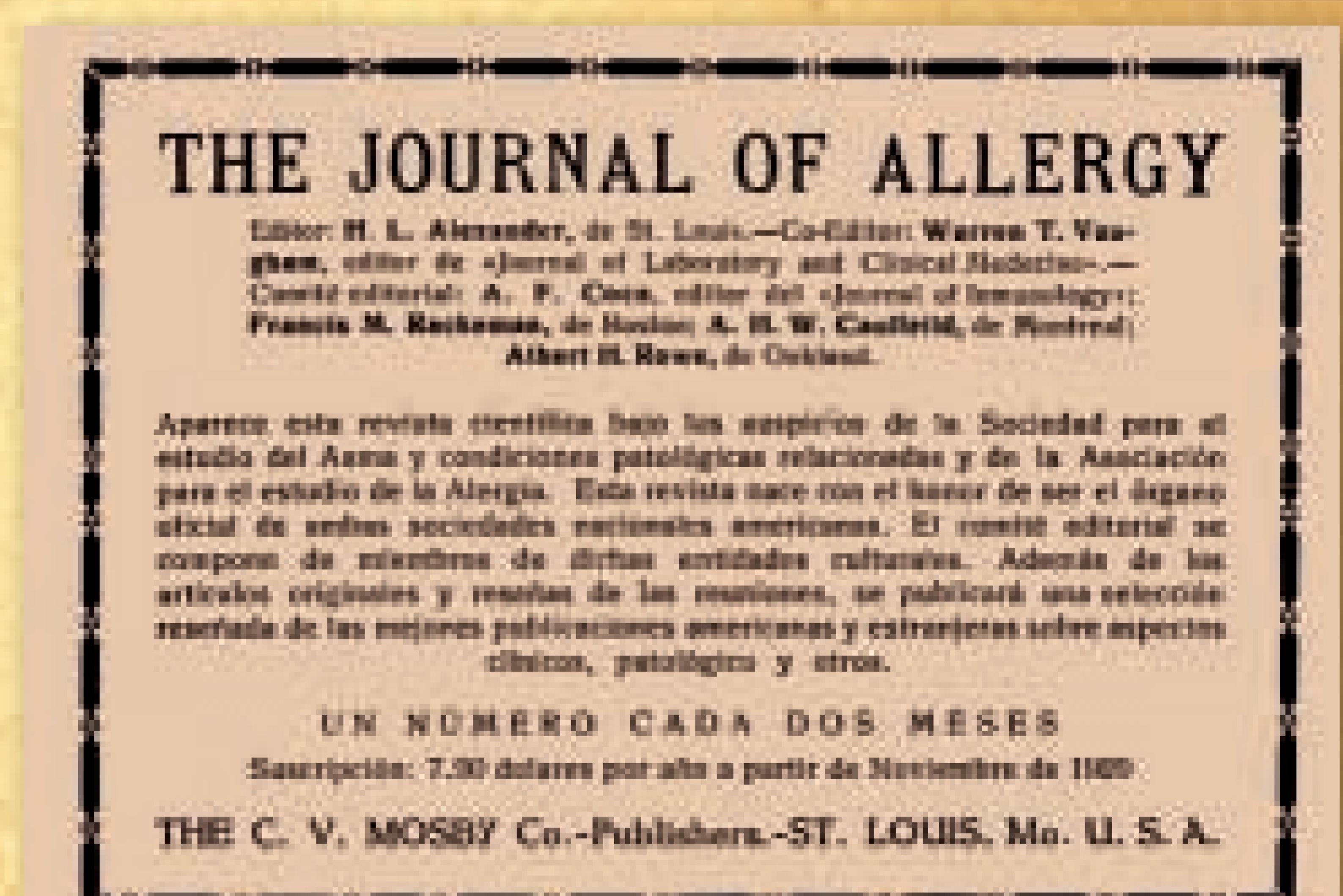
La Medicina Catalana, 1936.



Annals de medicina, 1925.



Laboratorio, 1929.



Laboratorio, 1929.